

Telephone No. 2544.

No. 143

సంచిక ౧౪౩

C. T. HARI & CO., 174 BROADWAY MADRAS.

హిస్టరీ.
ఈ మంతుల్ల హిస్టరీయ అవగా అవస్థానము,
మార్పు కాగ్లు చేతులు దీనిసిహాయి, నో కెలా నుంచి
నుగపడుతు, వేరిమాపు, కండ్లుత్రప్పలు, యెద్దులు,
నవ్వులు మొదలగు భయంకర దయ్యపు చేర్చులు
తోలగును. వెల డబ్బీ 1 కి రు. 5 పొట్టుపేరు.
డాక్టర్. కె. బి. శర్మ.
చాలమూరు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా.

కృష్ణ జిల్లా బోర్డు

ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక : బెజవాడలో రెండుమీటింగులు

మీర్జాపురం రాజాగారి నొకసభయు, బాపినిడుగూరి నికొకసభయు నెన్నుకొనుట

మీర్జాపురం పార్టీ సభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

(1)

బెజవాడ, సెప్టెంబరు 19:—కృష్ణ జిల్లాబోర్డుకు ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకై ఈ తేదీన ప్రత్యేకసభ జరుగు నటుల ఇదివరలో అగ్రాసనాధిపతియగు డాక్టరు రామచంద్ర రావుగారు ఏర్పాటుచేసి సభ్యులకు నోటిసునవేసిరి. కాని ఆసభ ఆపుదల చేయవలసినదిగ కొందరు సభ్యులు కోరుటచే ఈ ప్రత్యేకసభను నిలుపునలచేసి, ఈసంగతి సభ్యులకు తెలియ జేసిరి. ఈ ప్రత్యేకసభ గాక యీ తేదీననే జరుపుటకు ఏర్పాటు చేయబడిన జనరల్ మీటింగునూడూ ఈ ప్రకార ఫేఆపుదలచేయ బడినది. అయినప్పటికిన్ని మీర్జాపురం రాజాగారు, అడుగు మిల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఈసభలు జరిగితిరవలయునని పట్టు పట్టిరి. తమ కనుహులగువారిని మోటార్లమీద రావించిరి. మ్యూజియం తలుపులు మూయబడినప్పటికి వనారాలో సభను జరుపుకొనిరి. సభకు 24 మంది సభ్యులు హాజరైరి. వీరిలో 17 మంది క్రొత్తగా నామినేటు చేయబడినవారు. ఏడుగురు ప్రాత రిప్రెజెంటేషన్ వీరిపేరుల నీదిగున నుదహరించుచున్నాను. 1. కామినేని నారాయణరావు, 2. అడుగుమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్య, 3. మీర్జాపురంజమిందారు, 4. డేలూరి రంగయ్య, 5. కాజ లక్ష్మీనారాయణ, 6. శిలం జగన్నాధరావు నాయుడు, బెజ వాడ కోటయ్యగారు.

ఈసభకు శిలం జగన్నాధరావు నాయుడుగారి సగ్రాస నాధిపత్యము వహించవలసినదిగ అడుగుమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్య గారు కోరిరి. వా రందులకంగీకరించి అగ్రాసనాధిపత్యమును వహించి కా గి త ము మీ ద తీర్మాన ములను వ్రాసిరి. జిల్లాబోర్డుకు మీర్జాపురం జమిందారుగారిని ఉపాధ్యక్షునిగ యీసభవా రెన్నుకొనినటుల భావించవలయునని మొదటితీర్మా నము చేయబడినది. సదరు తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారి కం పునటులను, జిల్లాబోర్డుఅధ్యక్షుడు సభకు రాకపోవుటయేగాక గువస్తాలైనను పంపకపోయినందునను, సభజరుపుటకు వీలు లేకుండ మ్యూజియం మూయబడియున్నందునను విచారమును తెలుపుచు తీర్మానములు చేయబడినవి. సభ ముగియబోవు సమయమున జగన్నాధరావు నాయుడుగారు లేచి, క్రొత్తగ

నామినేటుచేయబడిన సభ్యుల కోరికమేని వా రెల్లరు రాజభక్తి ప్రమాణములను తీసికొన్నటుల తీర్మానమును రికార్డు చేయు మంటిమని చెప్పిరి. ఇంతటితో సభ ముగించబడినది. మధ్యా హ్నము మరల యీసభ్యులే సమావేశమై సెనేటుసభ్యునిగ కా మినేని నారాయణరావుగారిని ఎన్నుకొనిరి. బందరులోనున్న విక్టోరియా మెమోరియల్ హాలు కమిటీ సభ్యునిగ బాసుగారి నెన్నుకొనిరి.

రెండోపార్టీ మీటింగు

(2)

బెజవాడ, సెప్టెంబరు 19:—మీర్జాపురం పార్టీవారు మ్యూజియంవనారాలో మీటింగులు జరుపుచుండినప్పుడు అదే సమయములందు రెండోపార్టీవారు మ్యూజియం నుండర నున్న తాలూకాబోర్డు ఆఫీసులో మీటింగులుచేసిరి. జిల్లా బోర్డుమెంబరు నల్లూరు పాపయ్యగారిని యీసభకు అగ్రాస నాధిపతిగ నెన్నుకొనిరి. ఈసభలకునూడ జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు రామచంద్రరావుగారు రాలేరు. ఈ పార్టీవారు అందరు మొట్టమొదట మంత్రిగారిచే నామినేషన్ చేయ బడి ఘోషారు రి మాసములనుండి జిల్లాబోర్డువ్యవహారములను జరుపుచున్నవారు వీరు జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షపదవికి మాగంటి బాపినిడు చందరిగారి నెన్నుకొనిరి. సెనేటుకు డాక్టరు రామచంద్రరావుగారి నెన్నుకొనిరి. బందరు బెంకహాలు కమి టీకి ఇమాముద్దీన్ సాహెబుగారి నెన్నుకొనిరి. ఈ తీర్మాన ములకునూడ పై యధికారుల కంపబడినవి.

ఈ రెండుసభలు యిటుల జరిగినవి. ఏసభవారి తీర్మా నములను పై యధికారులు ఆమోదించుకో, లేక రెండుసభల తీర్మానములను కదు చేయుదుకో తెలియదు. కాని యీవ్యవ హారమును పరిశీలించువాడగా కోర్టుపాలకుయు, బోర్డు వ్యవహారము స్తంభించుటయు జరుగునని తోచుచున్నది. ఇందు లకు కారణము క్రొత్తగ ప్రభుత్వమువారిచే చేయబడిన 18 నామినేషనులని చెప్పకతప్పదు. ప్రజల అభివృద్ధికి, వికాసత్వ మునకు చేయూత నొసంగవలసిన ప్రభుత్వము యిట్టిసందిగ్ధ సితిని తెచ్చిపెట్టుట కృష్ణజిల్లావారి దురదృష్టముని చెప్ప వలెను. కాకున్న యిట్టివిపరీత మెందులకు?

కర్నూలు జిల్లా

కాలసితి

(గా. హరిసర్వోత్తమరావు ఎం. ఎల్. సి గారు)

ఆగస్టు 80 వ తేదీన ప్రకటితమయిన భార్య పెంట్లు జార్జి గెజటిలో కర్నూలుజిల్లా కాలమానసితి ఆనెల 27 వ తేదీ వరకు వ్రాయుచు చేలమీదఉండే పైరులకు వాన ఆత్మవసరము గా కావలసియున్నదని యుండినది. నాకునూడ ఆనేక ప్రాంత ములనుండి ఈ విషయములు జాబులు వచ్చుచుండినవి. నేను చెల్లిన ప్రాంతములలో ఇదే అవసర కన్పించినది. అంతేకాక అదే గెజటిలోనే అప్పటికే ఈజిల్లాలో వాన 35 ఏండ్ల దామాషా కు అరవదును తక్కువయినట్లును, జొన్న, సద్దుల గతసంవత్సర ము ఇదేదినములలో అమ్మినదానికంటె రహరయి రెండుపళ్లు న్ను ఒక్కపడిన్ని తక్కువ అమ్మినట్లున్ను కనుపించినది.

జిల్లాము తమమీద వ్రాసే రిపోర్టులలో చాలకష్టములు అగ్రాసనాధిపతిగ విశేషముకాదు. కాబట్టి ఆ విషయమును కష్ట ముటకు కలెక్టరుగారికి వ్రాసితిని. వారి జవాబు నాకు అందులోపల సెప్టెంబరు 6 వ తేదీ గెజటి వచ్చినది కంబము, వర్తికొండ్ల తాలూకాలలో వానలేక పైరు రెండిపోవుచున్న వని అందులో నుండినది

దానికి తిరునాథ కలెక్టరుగారు దయతో పంపిన జవాబు వచ్చినది దానిని బట్టి చూడగా జిల్లాలోని మహాత్ముకష్టసితి వ్యాదయమునకు సంతాపము కలిగించినది. వాన ఆత్మవసరముగా కావలసినభాగములు పత్తి కొండ, ద్రోణాచలము, మార్కాపురం, కంబము తాలూకాలు

ను ఆవుకు డివిజనును అని వారు వ్రాసినారు. కడవినసంవత్స రము దుస్థితిని అనుభవించిన ఈభాగమునకే మరల దుస్థితి సంభవించినది. ఆవుకులో కడవినసంవత్సరము అదేదినములలో జొన్నలు 14, 18 పళ్లుమ్మినచోట ఈ సంవత్సరము రూపాయికి 9.42 పళ్లుమ్ముచున్నార. పత్తికొండలో 14.18 అమ్మినచోట 9.81 అమ్ముచున్నార. ద్రోణాచలములో 12.56 అమ్మినచోట 9.42 అమ్ముచున్నార. మార్కాపురములో రాగులు 10.86 అమ్మినచోట 9.25 న్ను తెల్లజొన్నలు 9.42 అమ్మినచోట 8.42 న్ను అమ్ముచున్నార.

ఈసంవత్సరము మార్కాపురము తాలూకాలో అధికా రులు రయితులకు ధారాళముగా ఆప్పులు ఇచ్చుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. 1927-వ సంవత్సరములో రు. 9000 లు న్ను 19-వ ఆగస్టు మొదలు నేటివరకు రు. 14,950 లున్ను ఇచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. మేనెలలో రూ. 9000, ఆగస్టు నెలలో రు. 78,000 లును మార్కాపురము తాలూకాకుగాను మంజూరైనట్లు తెలియుచున్నది. సక్రమముగా కైతుల కీ యప్పులు పంచిపెట్టుట కేర్పాటులు డివిజన్ ఆఫీసరుగారు స్వయముగా చేయుచున్నారు. ఇప్పటి కింక రు. 28,000 లు మంజూరైనమొత్తము కలగు. మిట్టపాలెము, కామవముద్రము, ఎర్రగొండపాలెము, మిరియంపల్లి, మురారిపల్లి, నుటుకుల, మా నేపల్లి, అయ్యంబొట్లపల్లి, గోళ్లవిడివి మొదలైనగ్రామములలో కలరా ఉన్నట్లున్ను ఆకారణముచేత కైతులు భారేక గోరుచు ట్టుమీదగోకటిపోటు లనుభవించుచున్నట్లును తెలియుచున్నది. సానికనాయకులు శ్రద్ధ వహించి పనిచేయవలెనని కోరు చున్నాను.

సెప్టెంబరునెలకే ఇంత వ్యాదయభేదకనితి చేర్చుదినది. మం దేవిభగముగా జరుగునో ఈకొండకే యిటులుగా.

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ శ్రీ కందాడ శ్రీనివాసగారు

సెప్టెంబరు 15:—శ్రీవారు స్వగృహమున ఒకవత్సరము మించి నది. వారి జ్ఞాపకార్థ మొకచిత్రపటమునేని పురమందిరమున నుంపదలచి యొకసంఘముగూడ నేర్పలుపబడియుండెను. అది యటుండ, వాటకాభినయకాల్యమున ఆంధ్రదేశమున పేరువడ సిన శ్రీయుత నెల్లూరు నాగరాజరావుగారు, తమ గురువులు ను, నాటకసార్వభౌమ మున్నగు బిరుదాంకితులను నెల్లూరు మండలియులును, కీర్తి శేషులు నగు కందాడ శ్రీనివాసగారి యొడ తమ యనురాగమును వెల్లడిజేయ నుద్దేశించుచు, స్వయ ముగ నొక చిత్రపును తయారుచేసిరి. దానిని పురమందిరమున ప్రదర్శింపనుదేశించి ఈనెల 14 వ తేదీ సాయంకాలము బ్రహ్మ శ్రీ మహాపాధ్యాయ వేదము వేంకట్రాయశాస్త్రిగారి అధ్యక్షతకైకొంద, జహిరంగపాచిరి. ఈసమావేశమునకు పురజను లనే కులు విచ్చేసిరి. శ్రీమాన్ నేలూరు రామదాసయ్యగారు (ఎం.ఎ, ఎల్.టి) కీర్తిశేషులగూర్చి ఉపన్యసించిరి. శ్రీరామ దాసయ్యగారు, శ్రీనివాసగారికి చిరపరిచితులై వేదము వేంకట్రాయశాస్త్రిగారి అధ్యక్షతనుండి సాంప్రదానాభిమాని సామాజికులుగ నుండుటచే శ్రీనివాసగారు శాకుంతల, ఉష ప్రతాప మున్నగునాటకములందు, ఎట్టి అసమానాభినయ సౌ కమార్కమును ప్రదర్శింపజేయునదియు నిర్ణయించిరి. రాచరికమున కంగల ఆకారభూషణమును దైవము శ్రీనివాసగారికి అనుగ్ర హించియుండెనని చెప్పచు ప్రస్తుతము నాటకములందు ప్రసిద్ధిగాంచిన శ్రీయుత యడవల్లి నూర్యనారాయణగారు గూడ ఈగ్రామముననుండి శ్రీనివాసగారియొద్ద కొన్ని పాఠ ములను దినదినము నేర్చుకొనిచుండి రనిరి.

శ్రీయుత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు పిమ్మట ము చ్చటించుచు, శ్రీనివాసగారు జైలునం దెలుల కాలముగడపి నదియు విఫలముగ తెలిపి సంపూర్ణసహాయనిరాకరణవాది యని దేశమునకెల్ల ప్రకటించిరి. దేహము దినదినమునకు పన్నగిలి పటుత్వముతో 106 డిగ్రీల జ్వరముతో బాధపడుచు చల్ల నిగుడ్డ లు పైనగప్పబడి ప్రత్యేకగదియందు ఒంటరిగనుండి స్నేహితు లను గూడ దగ్గరరానిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువా రనుజ్ఞ యొసగ నపుడును దైత్యమువీడక ఒకవత్సరకాలము కృష్ణజన్మస్థానము నలంకరించినమహాభూవు లనిరి ఇంతకష్ట మనుభవించిన వారి కుటుంబమును కాపాడుట మండలియులవిధి యనియు మరవవద్ద నియు కూడ మోచ్చరించిరి.

అధ్యక్షులు శ్రీ వేంకట్రాయశాస్త్రిగారును శ్రీనివాసగారిని విద్యార్థిదశయందుండియు నెరింగియుండుటచే వారి పాండిత్యము గూర్చి కొంత జెప్పిరి. ఒకానొక నాటకమున రాజశేషమును ధరించియుండి, జటప్రాలు మహారాజాగారు చూచి, రాజన్న వాడురా రాజు. మన మేమి రాజులమురా యని చెప్పటను విని తాము రాజయితిని గర్వింపితి మనిరి. రాత్రి 8 గంటలకు సభ ముగిసెను.

ఖిద్దరు వస్త్రములు

నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘమువారు పూర్వము తీర్మా నించి యుండునట్లుగా 1,500 రూపాయల విలువగల ఖిద్దరు వస్త్రములకు పెండెర్లు అంగీకరించిరి. ఆంధ్రస్వీన్నర్స సంఘము వారు ధోవతులును, తమిళ్ నాడు సంఘమువారు వస్త్రవస్త్ర ములను సత్తచేసెదరు.

శుద్ధమైన ఆవుపాలు

మునిసిపల్ సంఘమువారు శుద్ధమైన ఆవుపాలు రోగుల కును, చంటి బిడ్డలకును నియమితమైన ధరలకు సత్తచేయుటకు యత్నముచేయ నుద్దేశించిరి. కడవిన సమావేశమున వైకార్య మును నిర్వహించుటకై రూ. 500 గ్రాండ్ చేసిరి. దీనికి వలయు పరికరముల సేకరించుటకు ఒక ఉపసంఘమువారిని నిర్వించిరి.

సభ్యులు:—జవాబ్ మహబూబ్ ఖాన్ సాహెబుగారు, శ్రీయుత వేదూరు వరదయ్య తెట్టిగారు, శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు బి. ఏ., శ్రీ డాక్టరు డి. వి. నుబ్బారెడ్డి గారు యం. బి.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

ఈ వత్సరము మునిసిపల్ ఎన్నికలు ఈనెల 29, 30 తేదీలలో జరుగును. నామినేషన్లు 16 తేదీ లోపుగ చేర్ మెకగారికి చేరవలయును. 18 తేదీ నూటటిరి జరుగును.

మన ప్రతి బహు ధర్మము

1937-ల వరి సెప్టెంబరు నెల 20 తేది మంగళవారము

1. భూమి మూలం.

విద్యుత్తుల ద్వారా	1-3	క 126 మొదలు	140 వరకు
విద్యుత్తుల ద్వారా			
మొదటి తరగతి	42 కంటే	14 0 0	15 0 0
మొదటి తరగతి	42 కంటే	15 0 0	16 0 0
మొదటి తరగతి	42 కంటే	16 4 0	17 0 0
మొదటి తరగతి	42 కంటే	11 8 0	12 0 0
మొదటి తరగతి	42 కంటే	22 0 0	25 0 0

చి. పా. స్వరూపపద్ధతి.

కం. ౧౭౭ బస్సు 1-వీ ర 205	16 0 0	17 0 0
పాన శాల ౨ డిప్లో	13 4 0	14 8 0
పాన శాల ౨౨ డిప్లో	14 8 0	17 0 0
నిగ. శాఖ ౩౨ డిప్లో	17 0 0	19 0 0
పాన శాల ౨౨ ర 195	15 0 0	15 8 0

[illegible]

ಮೈಸೂರು ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್	150 0 0	152 0 0
ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್	14 0 0	24 0 0
ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್	52 0 0	54 0 0
ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್	48 0 0	50 0 0

బేరు 3 : చా-నానానా దా 1-3 రు 120 వివర నూన 115 0 0

14 5550 00 1-3 114 0 0 115 0 0

౩. చిల్ల రవన్మథులు.

చూ. పరమపురా బా 1-కి	78 0 0	74 0 0
చూ. పరమపురా ,,	44 0 0	48 0 0
మొదలకొరయ్య (గుంటూరుజి) బా 1-కి	105 0 0	188 0 0
గుంటూరుపాఠశాలకు నీలిమండు మఠాగు 1-కి	రు 40,41	
కా.పా.స్వి.హయవర్ధులు ,,		50,55
చెల్లమ బా 1-కి	రు 40 0 0	80 0 0
అన్నవరక్కెర బస్తా 1-కి	,, 29 8 0	29 10 0
చి. కల్యాణ బా 1-కి	,, 21 0 0	49 0 0

శ్రీ. వి. పంత్.

శక్తి-శక్తి వా కెటి	99	29	0	0	32	0	0
గద 0	99	24	0	0	29	0	0
తనై ను	99	28	0	0	29	0	0

కే. నూ. లిం.

సంఖ్య	వివరము	రూపాయలు	పaise
సం 01	జెన్నీ పింహు	8	10
సం 02	జెన్నీ కట్టారి	6	20
సం 03	బి. లాపి	6	20
సం 04	బి. కాళం జెన్నీ	10	80
సం 05	బి. బహుళా	6	80
సం 06	బి. గాభులజీ	7	100
సం 07	బి. బాబుగూటి పా	11	70
సం 08	బి. పాంబూ	5	120
సం 09	బి. ముగిదు	4	00

7. ద్వ. ఏ.

జిల్లా పరిషత్తు కార్యము 1-5	రూ. 400 0 0
పరిషత్తు కార్యము 2	,, 145 0 0

3. ఆ హామీలన్ని

జం. 100 మంబోకు	,, 59 0 0	జ 59 2 0
జం. 100, మంబూ 1-8	,, 21 0 0	21 2 0
జం. 100 1-8		18 7 8
జం. 100 1-8	,, 286 0 0	240 0 0
జం. 100 1-8	,, 250 0 0	251 0 0

దంత మూర్తి ము

0-2-0; 12-3 1-4-0

ఈ ద్విమూర్త మంతో పండ్లతో ముబవలన చిగుళ్లు గట్టి
బడినవి. విక్రమరూపి రక్తము జనుండును. నోటగుర్జరంధమా
తేరయ్యండును. పండు ముమ్మలవలె తెలగా నుండును.

అన్యతాంజనం శిష్య, బాలిబాయి - మదరాసు.

బి రా సో తో ట్టి తో మి సా మా ను
ల ని మె డ గు గా బె ట్టు కె నం డి.

మీకు వెలుతురు వుండుటకు ఒక దీపమును తీసికొని, ఆ దీపము మెరుగుగాను, చూచుటకు అందముగాను వుండుటవల్లకదా మీరు తీసికొని, పితల సామానులను, రాగి సామానులను, “చిరాసా” తోటి తోమితై, వాటికి స్థలబముగా, అతిక సీగ్రములో మెరుగువచ్చుటవల్ల, మెరుగువుండు సామానులకున్న మీరు “చిరాసా” పూసితే, అవి ఎప్పుడున్న మెరుగుగా ఛండును.

BRASSO

METAL POLISH

“**విరాహి**”

చాలిని పూయండి.

“బిరాసా” లో మృగము క్రొవ్వు చేరలేదు. చేతితో తాకక చేయబడినది.

పై శ్యామగురుకులాశ్రమ దివ్యతీయవాద్వికాశవము
(గుంటూరు)

ప్రభవరామ సం॥ భాద్రపద కు॥ 15 ఆదివారం శో
జన సాయిత్రం 5 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ గుంటూరు చలమయ్య
గారి సప్రములో సంఘాభిమానులును సారస్వత నికేతన స్థాప
కులును వేటపాలెం వాస్తవ్యులును బ్రహ్మశ్రీ ఊటుకూరు వెం
కటసుబ్బారావు శ్రేష్ఠిగారి ఆధిపత్యమున సభాప్రారంభము
య్యెను. తత్సభకు స్త్రీపురుషులు ముమారు 1000 మంది (సే
క్షకులు విచ్చేసిరి. ప్రథమున ఆశ్రమనివేదికను జరుపబడినది.
తదనంతరము గురుకులవిద్యార్థులు సంస్కృత సంభాషణమును
ఉపన్యాసములును, కర్మభాగములో పురుష నూక్తము, స్త్రీగువల్లి
యను మంత్రపఠనములన్నూ ఆశ్రమములో సంస్కృతము చదు
వుచున్న పది సం॥ బాలిక బి॥ జుని ఆస్వాదము (స్త్రీ) విద్యనుగు
రించి సంస్కృతములో మృదువధురైతిలోనున్నూ మాప
రుల కానందుముగొలుపునట్లు చక్కగా చదువబడినది. అనంతర
ము వైశ్యకులౌద్భవులును బేస్తవారపుపేట వాస్తవ్యులును బా
లకవి జవాహర్ నుబ్బరాయగు ప్రసిద్ధాంతిగారు గురుకులశ్రమము
యొక్క ఆవశ్యకతను గూర్చి పద్మరూపకముగా రచించి చ
దివిరి. తదుపరి హరిద్వారముయొక్క గురుకులములో విద్యనభ్యసించి
జూని అను బిరుదునుపొందిన బ్రహ్మశ్రీ కేశవదేవజానిగారు
గురుకుల విద్యార్థుల విద్యానియమములున్నూ గురుకులవాస
పద్ధతులన్నూ దేశపరిధితులను గురించి అంగభాషలో ఉపన్య
సంపూర్ణగా దానిని బ్రహ్మశ్రీ, ఉపాధ్యాయ వెంకటపునయ్యగారు

తూర్తిక దేవయ్య,
కార్యవర్తి.

పంచములు వినాయక ఊరేగింపులు

హోటలులు, సెప్టెంబరు 17:— గణపతి ఉత్సవముల సందర్భమున ఆపూర్వములను నిరాదరింపమాడవని హిందువులు తీర్మానించెరి. ఈతీర్మానము ననుసరించి పంచములు తమగణపతి విగ్రహముల నూరేగించి నగరమునందలి చెరువులో పడవేయ సంగీర్షించుకొనిరి. పూర్వచారపరాయణులు కొందరు ఇందులకు అంగీకరింపక పోలీసువారికి విసతిపత్రముల నంపిరి. కాని పోలీసువారు ఎట్టి దృఢపుముకొనలేదు. చక్కని పోలీసుబందోబస్తు యుండెను. కాంతముగ పంచములు ఉత్సవమునలిపి విశ్రాంతి విగ్రహములను చెరువులో వదిలి.

నగరముంపని నూడేములకు కార్వోరేషనువాడు సొకర
ములకు కలుగజేయుటకు మ్యునిసిపాలిటీలోపట్టుకు ప్రకారముగా
కార్వోరేషనువారికి అధికారములేదు గనుక యీ విషయము
పదరు సర్పమును ఏర్పాటుగా సంగ్రహించుటకు
నచ్చని గవర్నమెంటు వారిని కోరవలసిగా నున్నది
పదరులకును దుచ్చేయులననడగా బాడెయిలనంబంధ ప్రేర్యము
నకనివివారిని కోరవలసివడగా బాడెయిలనంబంధ ప్రేర్యము
నుపహించిరి, నీరీయుపహదన, ఆహ్వాదింపబడినది.

సుంగంబాకం అభివృద్ధిచేయుట

చి. బి. వి. రంగనాథంశాస్త్రిగారి రీక్షించితిర్యగమును పరిపాలించిరి.

మొదటనుండుట్రువనాదునుంగంబాకంఅభివృద్ధి చేయు విషయములలో తయారుచేసినప్రణాళికను వెంటనే ఆచరణలో పెట్టవలసినదనియు, యీసీ-మును గవర్నమెంటువారు త్వరలో ఆమోదించవలసినదిగా కోరవలసినదనియు, యీ ప్రదేశములో గూడ ట్రాంజిండ్ల సౌకర్యములు కార్యోచేమను ఏర్పరచవలసినదనియు తీర్మానించడమైనది.

మొదటను, మొదటను అభివృద్ధికోరకై కార్యోచేమను గవర్నమెంటును కోరియుండిన రీతిగానే యావిషయమైనా కోరుటవారిమే యీ తీర్మానోద్దేశమని రంగనాథంశాస్త్రిగారు చెప్పిరి.

తీర్మాన మామోదించబడెను.

కార్యోచేమను భవనములోగల ఫిరంగిని తీసివేయుట సింగార్యేలు చెట్టిగారు యీ క్రిందితీర్మాన ముపాదించిరి:—రీప్రజులొండుట ప్రవేశద్వారములో చక్రములపై నధిష్ఠింపబడిన ఫిరంగి కార్యోచేమయొక్క శాంతియుత వ్యవహారలక్షణమునకు విరుద్ధముగానున్నందున యీ కార్యోచేమను భవనముల ప్రవేశద్వారమునది ఫిరంగి యీ నగరమునది రేలు పేయర్లకు విజయ స్మారక చిహ్నముగా నుండుటకు ద్వేషించబడి యొక బాతి నింకొకబాతి జయించినట్లుగ తెలియజేయునందునను అట్టి భావము భారతీయులను భావములకు విపరీతమునబట్టను ఈ నగరములోని ప్రజలయొక్క దౌర్జన్య రాహిత్య భావములకు ప్రత్యక్ష విరుద్ధముగ హింసాసూచకమైన దౌర్జన్యచిహ్నమైన యీ ఫిరంగి నుండుటకు దౌర్జన్యభావములు పురికొల్పబడును గనుకను యీ విషయవిహ్న మను శత్రువుని బహుమానముగా నిచ్చిన గవర్నమెంటువారికి దీనిని కార్యోచేమవారు తిరిగి యిచ్చివేయవలెను.

ఈ ఫిరంగి బోయరు యుద్ధములో శత్రువులవద్దనుండి ఇంగ్లీషువారు తీసికొని వచ్చి యుండినటువంటిది కాబట్టి ఆ యుద్ధములో ఇంగ్లీషువారియొక్క విజయము నిది నూదించుచున్నది. కార్యోచేమవారి విధి నగర పారిశుధ్యమును కాపాడి జనుల రక్షించుటయే. యుద్ధములో జనసంహారము వినియోగపడిన ఫిరంగి యీ కార్యాలయమునందుండుట యనుచితము. ఇది గవర్నరుగారి పటాలము లందు కొలలో గాని విచిత్ర కృత్యాలలోగాని నుండవలెను లేదా నెయింటు ధానును మాంటులో లడ్డుబుద్ధ నుండవచ్చును.

రంగయ్యవారముగారి తీర్మానమును బలపరచిరి.

చక్రయ్యశాస్త్రిగారు:—సింగార్యేలు చెట్టిగారు చెప్పిన కకు యీ ఫిరంగి బోయరుయుద్ధములో పట్టి తెచ్చినదనిమాకు తెలియదు. ఈఫిరంగి ఉన్నతేమాత్రమున ప్రజ లేధముగా దౌర్జన్యభావపూరిత లయ్యెదలో తెలియకున్నది. మనము స్వరాజ్యము కావలెనని కోరుచున్నామగదా. స్వరాజ్యమువచ్చిన రోజున మనకొక సొంతపటాలముండవలయునగదా! ఇప్పటికిం దీయ క్రమేణ నైపుణ్యములని యుద్ధోగములు భారతీయుల శేయివలయునని ఒత్తిచేసి ప్రయత్నములు చేయుచుంటిమి గదా. కాబట్టి మన కోరికలకు యీ ఫిరంగి ఎందుచేత విరుద్ధముగా నున్నదో తెలియుటలేదు.

వి. రామస్వామి మొదలియారుగారు:—ఈఫిరంగిని కార్యోచేమవారికి గవర్నమెంటువారు అంటగట్టలేదు. 1905 సంవత్సరములో యీబహుమనము కావలయునా అని గవర్నమెంటువారు అడిగినప్పుడు కావలెనని శివజ్ఞానం మొదలియారుగారు ఏ. సి. పార్లమెంటువారుగారు కీ|| కే|| టి. యం. నాయుడుగారు అంగీకరించిరి.

నాయుడుగారు:—ఈఫిరంగి బోయరు యుద్ధములో నుపయోగింపబడినదని సింగార్యేలుచెట్టిగారు చెప్పుచున్నారు. అట్లయినచో యిది తిరిగి అట్టి యుద్ధములలో నుపయోగింపబడకుండ మనకార్యోచేమ స్వాధీనములోనే యుండుట యుచితము.

భక్తవల్లభసాయుడుగారు:—సింగార్యేలుగారి తీర్మానము నేను బలపరచుచున్నాను. ఈ ఫిరంగి యుండుట ప్రయోజనము లేదు.

ఇట్లూ నిమిత్త కనిష్ట సంఖ్యాకసభ్యులు హాజరులే నందున సభచాలించి తీర్మానపర్య వాయిదా వేయబడినది.

లండన్ ఫురపాలకాధ్యక్షుడు అధికారిత్వా ర్థముకై గడదు. భార్యాపుత్రుడలతో బంబులుబేరును, అట్టబు మొదటి తేదీని బంబులుబేరును.

“మేయోకన్య అసత్య, నిందారోపణలు”

“కుటిలరాజకీయ ప్రచారమే ముఖ్యోద్దేశము”

నాయకులతీవ్రభండనము - “గ్రంథమును బహిష్కరింపుడు”

గో. భ. లే. భ. వ. న. మ. ద. లి. న. భ.

“భారతీయనాగరికలను భారతీయవిజ్ఞానమును భారతీయుల ప్రాచీనాస్మత్త్యమును భారతీయులయితమును అచారవ్యవహారములను వేరుల, భారతీయుల అభ్యాత్మిక నైతిక ఘాతకాంక్షిక రాజకీయార్థిక పరిపాలనాశక్తులనెల్ల తీవ్రభండనలకు గురి చేసి భారతీయుల అనాగరికభావములు లనియు స్వపరిపాలన కనర్హులనియు సంస్కారవిముఖులనియు ప్ర్రేరేపణవిశ్వాస మూర్ఖులనియు దుర్భిక్షాయముల గుంకజేయునట్టి మిస్ మేయో అను అమెరికనుదేశపుయువతి రచించిన అన్యతాలాపసంధారితమును అజ్ఞానజనితావేశపూరితమును ఆవ్యంతమును అసందర్భ ప్రలాప సమృద్ధమును కల్పితోద్దేశపరికలమును నిర్భక్త నానుధేయముగల ‘భారతమాత’ యనుగ్రంథమునందలి అసత్యమామాలను మొడిచి ఖండింతులకై నిన్నటిసాయంత్రము చన్నపురి గోఖలేభవనమందు శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారి అధ్యక్షతకీర్తించు మద్రాసుమహాజనసభ మదరాసు జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘముల వారి యాజమాన్యమున గొప్పసభ జరుపబడెను. తెక్కెండ్రు ప్రముఖులు సభయందు భవన్యనించిరి.

తీర్మానము

భారతదేశముపై మిస్ మేయో అనుకన్యక వ్రాసినగ్రంథము భారతవర్షమును ప్రపంచమందలి అతిరచితముల దృష్టిలో హీనముగ పరిగణింపజేయుటకు సాధ్యములగు అనేకములు అపవద్యములు, అసత్యములతో నిండియున్నందునను భారతీయులను భారతవర్షమును పరమనీచముగ చిత్రించి భారతదేశమందలి బ్రిటిషుప్రభుత్వమును వేనోళ్ల వినుతియు నుద్దేశముతో డనే వ్రాయబడినందున భారతబాతి కంటటికిని తీవ్రముగదూషణయేగాక దుష్టమును ద్వేషపూరితమునగు ప్రచారముని చన్నపురిపౌరులకు ఈ సభవారు తమ స్వల్పభిప్రాయమును ప్రకటించుచున్నారు.

2 తత్కారణమున భారతదేశపౌరు లీపుస్తకమును బహిష్కరించి దీనిపై ధనమును వ్యర్థజేయవలసిన కోరుచున్నాడు. అసతీర్మానము శ్రీ సామిచెంటాచలంశాస్త్రిగారిచే ఉపపాదించబడి పలువురచే ఆమోదించబడెను.

అధ్యక్షులు

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు సభాసమావేశోద్దేశమును డెల్పుచు అపవాదభూయిష్టమున నిగ్రంథమున కనవసరప్రకటక యొసగరాజనియు అందుచే నిట్టిసభల కావశ్యకతయేలేదని యభిప్రాయముగలవారు కొందరుగలరనియు, కాని ఈ గ్రంథముయొక్కప్రముఖ భారతీయుల కందజేయబడుటకు పూర్వమే బ్రిటిషు అమెరికాదేశములవారి కంపబడుటచే వారిమనములనువిషసంకల్పములు గజేయు నుద్దేశమే ఈ గ్రంథరచనకు బుర్రొత్పెననియు అందువలన భారతీయజాతియులకు ప్రతికూలప్రచారము గావించుట కీయుద్దమ ముద్దేశింపబడెను. కావున ప్రతికూలప్రచారముచే దానినెదుర్కొని సత్యమును బయల్పరచుట అవశ్యకమును కర్తవ్యమయినది పలికిరి. ఈపుస్తకముపై బ్రిటిషుదేశ ప్రతికలవారు గావించిన సంస్తుతి ప్రశంసలందువలె పుస్తకమందు నైతవట్టి దౌర్జన్యములేదు. ఒక్క “మాంచెట్టరు గార్డియను” ప్రతికతప్ప మిగత ప్రతికలన్నియు నిదేవిధమున పుస్తకమును ప్రశంసించి యుండెను. ఒకప్పుడు నిష్పాక్షికమును, న్యాయదృష్టిగల ప్రతికయని గణించబడిన “లండన్ టైమ్స్” ప్రతికయను ఇంగ్లండునందు భారతీయ నాయకులు కొంద రీపుస్తకమునుగూర్చి వ్రాసియుండిన నిరసనమును ప్రకటింప నిరాకరించెను. కావున భారతవర్షమునకును, సత్యమునకును బ్రిటిషు ప్రతికాధిపులు మహాపాకారమును సమకూర్చుచున్నారని వారికి తెలియజేయవలసిన బాధ్యత మనపైగలదు. తప్పులతడికయగు నీపుస్తకమును నేను మనమువిమర్శించి సత్యమును ప్రకటింపనియెడల మున్ముందు మనవిలోగ భీపుస్తకము మాతగై కొని భారతీయు లీపుస్తకమందలి విషయములను ఖండింపలేదు గావున ఇందలి విషయములు సత్యములేయని వాదించ సాధ్యమగును. అందుచే నీపుస్తకమును ఖండించి బహిష్కరింప గోరుటకై నేడేసభ గావించబడినదని పలికిరి.

భారతీయ విరుద్ధప్రచారము

మేయోకన్య ఈ గ్రంథమును రచించుటకు పూర్వము ఇండియా అఫీసును వెడలి వారిచే తనగ్రంథమునకు వలయు సమాచారముతయు ప్రోసచేసికొనెను. ఇండియా అఫీసువారు భారతీయులపట్ల ఎట్టి సానుభూతిగలవాడో సర్వజనవిదితమే! మేయోకన్య భారతదేశమును దుండునంతకాలమును అపరాధపరిశోధక కాళువారును భారతీయజాతి ప్రతిపక్షులగు పాశ్చాత్యులు కొందరు భారతీయులను వెంటసంటియుండిరి. మదరాసునందీయమ సందర్శించి, సంభాషించిన భారతీయు లొకరు పానగలు రాజా రామారాయణింగారు, రెండవవారు అద్రిడావిడే సంఘీయులగు యమ్.సి. రాజాగారు. ఇక పుస్తకమందలి వ్రాతలను పరిశీలించినచో బ్రిటిషువారి పరిపాలననుపాగడి వారి యధికారమును నుస్థిరముగజేయుటకే ఈ యుద్దమమును సాగించెనని తెల్లము గాగలదు.

భారతీయు లనాదినండియు ఈ తాస్మాను, ధిక్రీ, స్వయంపహాయము, స్వాతంత్ర్యవాంఛ, కార్యదీక్ష, మొదలగు స్వభావసూక్ష్మ లనియు, నిరాధారులును నిస్సహాయులును, సంస్కారవిముఖులును పరాధీనులగుజాతియని మేయోకన్య వ్రాసెను. నేటికిని విదేశములందంతటను తననాగరికతను, విజ్ఞానసారస్వతములనెల్ల వెలయించి అత్యంతగౌరవమునుచున్న ప్రాచీన భారతవర్ష మొండు బ్రిటిషువారి దేశమునకు రాకపూర్వము ఈభూమిపైకలదని మేయోకన్యక ఎరుంగునా? తన ధనరాసులను తన అపార సంపదలవలననే భారతవర్షము విదేశీయు లగు బ్రిటిషువారిచే నాకర్షింపబడి వారిబారింగున్న నేటికిని ప్రాచీనరాజులచే నిర్మింపబడిన కలకాలది మైల్లపాడవుగలకోడ్లు, కాలువలు, అనకట్టులు నేటికిని గలవని మేయోకన్యకు తెలియునా? నిష్పాక్షికన్యాయమును ప్రసాదించు ప్రసిద్ధన్యాయస్థానములు, ప్రపంచఖ్యాతిని బడసిన అత్యుత్తమ విజ్ఞానసంపదను వెదజల్లు విశ్వవిద్యాలయములు, ప్రతిగ్రామమునందు గ్రామపంచాయితీలు, గ్రామసంఘములు, పల్లెటూరుములు ప్రాచీనకాలమునుండియు భారతఖండమునందుండెననియు బ్రిటిషు పరిపాలనాసంతోషమే అన్నియు ధ్వంసమాయె ననియు ఈ కన్య యెరుంగునా? భారత దేశమందు సంపూర్ణమధ్యనిషేధమునకు విదేశ ప్రభుత్వమే అబంకమును గల్గించు చున్నదనుట నుప్రసిద్ధముగాదా? మనదేశీయులందరికటికదరిదులపై గూడ దుర్భరమును పన్నులు విధించుటండేసి ఇట్టి గర్భదారిద్ర్యము ననుభవించుచున్నారనుట సర్వజనవేద్యముగాదా? మన యీనాటి పరిస్థితికి బ్రిటిషువారి రెంతమాత్రమును బాధ్యులు గారా? ఐనను మేయోకన్యక మన ప్రభుత్వ సితికి బ్రిటిషువారి రెంతమాత్రమును బాధ్యులుగారని వ్రాయసానునించినది! బ్రిటిషువారు లేనిచో భారతీయులు పరిపాలనము గావించుకొనజాల రనియు దేవాలసంఘాతులగు నివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల దయాదాక్షిణ్యములకే భారత గ్రామనివాసులెల్ల పురు ఎనుగుమామందు రనియు వెతుకటి “అమ్మా! అమ్మ” వాదమును తిరిగి వల్లించినది. “బ్రిటిషువారు భారతీయులను దయాసానుభూతిత్యాది గూముల నేర్పరట! ఔను నీలోనేనాని మొదలు జేసికొని డయ్యరు ఓడ్డయరులపరకు మనకు భూతదయ పశ్చాత్తాపములను గలవినవారు బ్రిటిషువారే! (అమితముగ నవును) ఈ గ్రంథము కేవలము భారతవర్షమునందు విదేశ ప్రభుత్వను స్థిరముగ నెలకొల్పు నుద్దేశముతోడనే వ్రాయబడి నందున ఇయ్యది నిషేధింపబడి యుండవలెను

బ్రిటిషువారు భారతదేశమున కడుగుడుటకుముందు భారతీయరాజు లొకరితో నొకరు కలహించుకొనుచు దేశము నానాభిభిన్నమై యుండెనట! భారతదేశమును నిర్వక్రపరాక్రమముతో న్యాయపరిపాలన గావించిన మహాచక్రవర్తులు చరిత్రగుప్త, సముద్రగుప్త, అశోక, అకృరు, శివాజీ, రంజితసింగు,

మున్నగువారు మేయోకన్యయొక్క వెనుక తాత ముత్య తీదేశమునకు రాకపూర్వమే ఈ భూమియందు మనియుండెనని మేయోకన్యకు తెలియదా? (నవ్వు) బాలరు దేవాలయములకు వ్యభిచారులగు సమర్పించు ఆచారము మేయోకన్యదప్ప ఈదేశమున మరెవ్వరైనను ఎరుంగదురా?

ఒకర — (అజ్ఞానముచే నట్లు వ్రాసెను) అజ్ఞానముగాదు తుంతవ్యముగాని మహాపరాధము.

భారతపురుషులందు ఈసంకటములు సర్వసామాన్యములయియు, తమ తనయలకు వివాహముల తేయు తలదండ్రులు అట్లుండ్రు గుభిలోగసంబంధములకు బాధ్యతీతి లు తెలిసినను దాని సేనాత్రము పాటింపరయి వ్రాసెను. సంతానమును గనెడియాడుగల హిందూస్త్రీలు పురుషులకడ నిష్క్రమముగ పంరక్షణకే సంపరింపబారు అనియును మేయోకన్యక వ్రాసెను. భారతీయ స్త్రీపురుష అన్యోన్యపరిత్ర సంబంధములను, భారతీయ తలదండ్రులకు బిడ్డలపైగల దైవసమాన భక్తి శ్రద్ధలు న, వివాహాది పరిత్రకర్మలును, కామ వివర్జితముగ జీతేంద్రియత్వాని మహాసాధనములు ను అజ్ఞానతిమిరను నందనయును మేయోకన్యకెల్ల గోచరించున? అతి బాల్యవివాహములు బాలవిత్తములు మొసలగు సాంఘిక దురాచారములు మనయందు కొన్ని గలవని నేనంగీకరింతు ను కాని వీనిని సంస్కరింపటకై గాంధీమహాత్మునంతటి మహా పుణ్యము తలపెట్టినాడు పలువురి సంస్కరణమునకు గుముఖులై యున్నార మేయోకన్య చన్నపురుతుడు తన సంభాషణ భాగ్యమును గలగజెసిన ఇరువురు భారతీయుల నొకరగు పానగము రాజాగా రాయమ యడిగినప్రశ్నకు సమాధానముగ (బిటిపువారు రాకపూర్వము 5000 సంలలవరకును బ్రాహ్మణులు మా విద్యకై గావించినదేమియు లేదని పల్కిరట. బ్రాహ్మణులీ దేశము నెన్నడైనను పరిపాలించియుండిరా? బిటిపువారు రాకపూర్వము (పాచీన భారతవనమందు తాత్రీయుల పరిపాలనయందు గ్రామమునకొక పాకాల యుండెడిదిగాదా? (మనస్ఫూర్తి అని యొకరు) మనువు మాత్రము నాలపజాతికి వేరములను నిషేధించెను, పురాణేతిహాసముల నిషేధించలేదు శూద్రసంఘమునందు మహాకవిపుంగవుల నేమలు అత్యుత్తమ గ్రంథములను వ్రాసియుండిరి ఈ విషయములన్ని పానగలురాజాగా రెరుంగనినో నేనేమిజేయగలన? (నవ్వు) విదేశీయస్త్రీలకడ మనదేశమునకెట్టి ద్రోహమొనరించు స్వదేశీయులందెంతవరకును మేయోకన్య ఇట్టి గ్రంథములు వ్రాయసలినదే. (అనమానము అనమానము)

మేయోకన్యవలె నేను తిరిగి పాశ్చాత్యుల దూషించుటకు పాల్పడనని నా వ్యాసమందు వ్రాసియుంటిని. పాశ్చాత్యుల సాంఘికజీవనముగూర్చి నాకు కొంత తెలియును. లండను నగర విభుంగును, నైపుమార్కునందును, అస్పత్రులందును జూచెడి విషయములను బట్టియు, సుఖిలోగ విచారణ సంఘముల నివేదికలను దైవర్స కోర్టులందలి కేసులను బట్టియు ఇంతకంటెను సత్యములగు విషయములతో పుస్తకమును వ్రాసి దానినిబట్టి ఇంగ్లండుదేశమునంతటిని అపఖ్యాతి పాలుగావింప యుక్తమగునా? కాని నిజమగుఇంగ్లండు ఈ పట్టణములకు ఈ వైద్యశాలల కంతయో దూరమున నెవరించి యున్నదని నే నెరుంగదును కావున భారతీయులను తిరిగి పరియగు ప్రత్యుత్తరమియ్యగలనని మేయోకన్యకు ఆమె మిత్రులు తెలిసికొనగోయున్నాను. నిజము భారతవనమ పల్లెలలోని కుటీరములందు ప్రత్యక్షమగును. మానసంరక్షణకై తమ సంపదన, ప్రాణమును బిడ్డలను సర్వస్వమును గోల్పోవ సంసిద్ధులయ్యెడి పతివ్రతారత్నములు గ్రామములందు ఎందఱందఱో గలరు సీత, సావిత్రి, దమయంతిమున్నగు పూత ఛారిత్రిలు ఉద్భవించిన నీ యార్థభూమికి మేయోకన్యయా నీతులు గరపెడిది కాని మేయోకన్య మనయందు జూపెట్టిన లోపముల కొన్నింటిని మనముగమనించి సంస్కరింపగోచనదను అట్టి సన్సకారమునకు విదేశీపాలనయే అనికగ్గు పారిమార్కిక, నైతిక శక్తిగల భారతీయుల తప్ప మరి యేదేముగాని 150 సంవత్సరముల విదేశీయపరిపాలనకైన తన వ్యక్తిత్వము నింత రక్షను సంరక్షించుకొన బాలియుండెడిదిగాదు భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము లభించిన మరుక్షణమే ఈ దుస్థితియంతయు తొలగిపోయి సర్వాంగసాంద్ర్యము నందజాలును కావున మేయోకన్య గావించిన దూషణ భారతీయులకు సత్వర స్వరాజ్యవశ్యకతను గోచరింపజేయుచున్నది. ఈ గ్రంథముపై గణమును స్పృహజేసి, ఇట్టి గ్రంథము లింకను వ్రాయుటకు మేయోకన్యక నికపైనుండ ప్రోత్సహింపకుడు" అని పల్కిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలం తెల్లిగారు
విదప మాట్లాడును మేయోకన్య ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వము యొక్క ప్రత్యక్ష ఏజంట్లుగానినో, జాతిద్వేషులను పాశ్చాత్యులచే సాధనముగ నుపయోగింపబడి యుండవలెనని పల్కిరి. మేయోకన్య తనపుస్తకమందు జూపెడి ప్రమాణములన్నియు భారతీయశత్రు ప్రతిఘటనచే వ్రాయబడిన గ్రంథములనుంచి తీరకొనినవే తై నాల్గు నవలలనుబట్టి ఇంగ్లండుదేశమును, ఇంగ్లీషువారి స్వభావమును, నాగరికతనుగూర్చి వ్రాయునెంచిన ఎట్లుండును? భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండిననో ఈభయదేశములకునుగల సంబంధ బాంధవ్యము లందెంతయో ముగ్ధునాటిల్లి యుండెడిది. భారతవనము పరాధీనదేశమందుండటమే ఈ తెలివిమాలిన వ్రాతలను, అనమానకరముగ వ్రాతలను సహించి యూరుకొనవలసి వచ్చినది.
విదప ఈ పాశ్చాత్యులు భారతదేశమునకు మిత్రులుగ పరిగణింపబడని ఆంగ్లేయులందే పలువురు ప్రముఖులు భారతీయుల సత్యస్వభావమును నిర్మల చారిత్రముగూర్చి వ్రాసిన విషయములను చదివి వినుపించి మేయోకన్య గావించిన అపవాదలందలి యసత్యమును బహిష్కరము గావించిరి. భారతస్త్రీ గృహలక్ష్మీగ పరిగణింపబడుచున్నదియు ఈనితముగ స్వాతంత్ర్యము గలదనియు పల్కిరి. భారతీయులు నాగరిక విజ్ఞానము లందెత్తునైత న్నితియందుండు కాలమున బ్రిటిషు ప్రజలు అరణ్యవాస లై మూలసమును ఆకలనుమేయుచుండెడివారు ప్రాథమికవిద్య కాలంకముగ నిలచినది పరప్రభుత్వమే. మేయోకన్య వన స్వభావమును మన సిగిగతులను సరిగ వర్ణించియుండిననో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమిదేశమును వీడిపోవుట కింతకంటె బలమగు నాచమేము లేదు. 150 సంల పరిపాలనాసంతకము పరిపాలకులు మనల నిట్టి స్థితియందుంచిననో నిక పరిపాలన నింతటితో మగించుటావశ్యకము అని పల్కిరి.

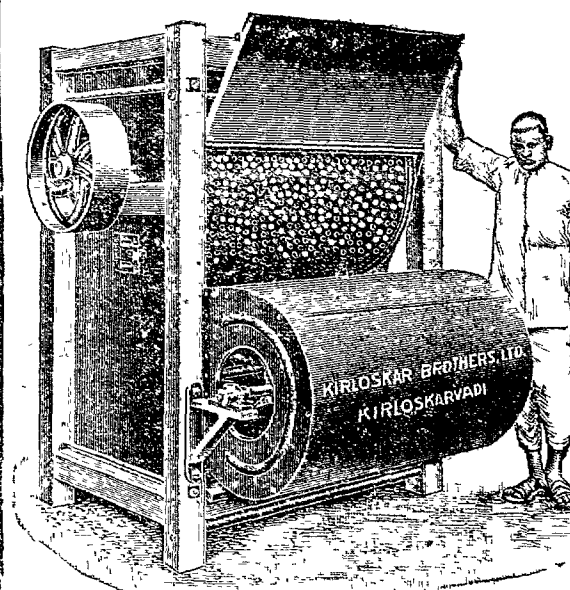
శ్రీ ఓ. కందసామి తెల్లిగారు మాట్లాడును భారతదేశముందలి ఆంగ్లేహందవులను, పాశ్చాత్యులను ఈ గ్రంథమునందలి వ్రాతలకు బాధ్యులై యున్నారనియు ఇట్టి కచ్చితవ్రాతలతో తమకెట్టి సంబంధములేదని భారతదేశమందలి పాశ్చాత్యులందరును సభలజేసి ప్రకటించిననో భారతీయుల యనుమానము ప్రబలముకాగలదనియు, పాశ్చాత్యులు భారతీయుల సంపదలను కొల్ల గొరియుండుట చరిత్రప్రసిద్ధమే ననియు, నేను భాగతీయుల ఆంధకలహముల నవికాశముగగొని దేశమును పీల్చివేయుచున్నారనియు, ఈ పుస్తకము భారతీయుల సాంఘిక లోపముల నవకాశముగగొన నద్దేశింపబడెననియు పల్కిరి. భారతీయుల స్వాతంత్ర్యార్హతను నిర్ణయించువారు విదేశీయులను మూలసిద్ధాంతమును ప్రకటించునీ గ్రంథమునకు మనము సరియగు ప్రత్యుత్తరమొసంగవలెను. బిటిపువారు స్వరాజ్యమును మనకు ఖండఖండములగ ప్రసాదించుట మనయాశముముగాదు. సంపూర్ణస్వరాజ్యమును వారిహస్తములనుండి లాగికొనుటయే మనయాశము. (హృద్ధవన) మేయోకన్యసంపాదించిన ఆధారములవలె మనమును ఆంగ్లేయుల ఆప్తులను ఆంగ్లేదేశమునుండి తిరిగినచ్చిన సిపాయిలు మొదలగువారి సాక్ష్యమునుబట్టి ఆంగ్లే

నాగరికతనుగూర్చి వ్రాసిన ఆంగ్లేయుల ప్రపంచమునంద స్పష్టములుగ పరిగణింపబడెదరు. విదేశములందు భారతదేశమును గూర్చి పరియగు ప్రచారము గావించబడవలెను" అని పల్కిరి.

శ్రీ. ఇ. యల్. అయ్యరుగారు:— ఇంగ్లండునందు తమ యశభవములను గూర్చి ఆంగ్లేయుల నాగరికత యొక్క రహస్యములను వెక్కిరించిని వెల్లడించు కడుచిత్రమును ఈ పాశ్చాత్యులు గావించిరి. "భారతీయులు స్నానముజేసియు అపరిశుభ్రముగ నుండు"ని మేయోకన్య తన గ్రంథమందు వ్రాసెను. చాలవచనత్సరములకు పూర్వముక నుప్రసిద్ధ వ్యాస కర్త ఒక ఆంగ్ల వైద్యపత్రికయందు వ్రాసినవిషయ మిసందర్భములో న్నగించుచున్నది. "ఇంగ్లండులో స్నానము సర్వ సామాన్యము కాదు" అతడు వ్రాసెను. షేక్స్పీయరు, మిల్టన్ కవులు తమ జీవితము దొరతూరియైనను స్నానమాడి యుండలేదట! జర్మించినపుడును, మరణించినపుడు తప్ప మూడవస్నానము వారికిలేదని అతడు వ్రాసెను (నవ్వు) ఇంగ్లండుదేశమునంద స్నానముచేయు నాచారము క్రూరదృష్టి పలన ప్రవేశపెట్టబడెనని కొందరు, భారతదేశమునుండి వెనకపోయిన ఆ నాగరికులకు ఆంగ్లే హందవులచే ప్రవేశపెట్టబడెనని మరికొందరు అభిప్రాయపడి వాదించుకొనిరి. (నవ్వు) ఇంగ్లండుదేశమునందు చదువునకై వెళ్లు భారతీయవిద్యార్థులందరును బాడుగ వెడ్లకై విచారించుచువు ఇంటి యజమానురాజునకు మొదటిప్రశ్న "అమ్మా! ఈయింటస్నానముచేయు గదిలదా?" (నవ్వు) స్నానపుగదులేలేని ఇంట్లు లెక్కకు మిక్కిలుముగ గలవు భారతీయులు స్నానముచేయు పరిశుభ్రముగ నుండరుగాని ఆంగ్లేయులు తమ జన్మమందొకమార్తైనను స్నానములేకయే పరిశుభ్రముగ నుండురట (నవ్వు) ఆంగ్లేయులు ఎవరినైనను నాగరికతగలవారా కారాయని నిర్ణయించుట ఇతరుల దుస్తులనుబట్టియు, ఆహారమునుబట్టి. తాము ధరించు దుస్తులను తామతినెడి ఆవుమాంసముకొట్టెలను భుజింపనివారందరు ఆ నాగరికులని నారీయుదేశము (నవ్వు) జపానుదేశము 50 సంల లక్రితము బహిష్కరమై విదేశీయులకు తావసరినపుడు దేశీయులను ఆ నాగరికులనిరి. క్రమముగ విదేశీయుల పారద్రోలి జపానువారు రస్యను జయించినపుడు నాగరిక గ్రగణ్యులని ప్రకటించిరి. (నవ్వు) పశుబలము మారణాయుములనుబట్టి జాతియొక్క నాగరికతను నారు నిర్ణయించు భూతకారుగ్యమువిషయమై మేయోకన్య భారతీయులకు బాధింప నక్కరలేదు. ఆమెకాయందు నీగ్రోలనుచీల్చి ముక్కలుగజేయుట నిత్యకృత్యము. విదేశీయులను నివిలుసర్వసమానాధిరీతి తదితరులుగావించు దుష్ప్రచారమును ఖండించి సమమును బహులమటకు ప్రచారమును జేయవలెననిపల్కిరి. బషీరఅహమ్మదు రత్నసభాపతి మదలియారు, పికమలనాధనుగార్లు మాట్లాడినవిదప సభ ముగింపబడెను.

రాకపోకలు:— విద్యాసాగరపాండ్యగారు (ఇం యనుభ్యాంకు సెక్రటరీగారు సిమ్మనుండి వ్రాసుకు తిరిగివ ఈ గోగవ్యవసహాయములను చూచుచున్నారు.

ముఖ్య సదుపాయము

సరిగా అమర్చుకొనుచు, ఎనియింటి తిక్కువ వరకును, తక్కువ ఖర్చుచేచాలు

కిరోస్కార్

వేరుశనగ

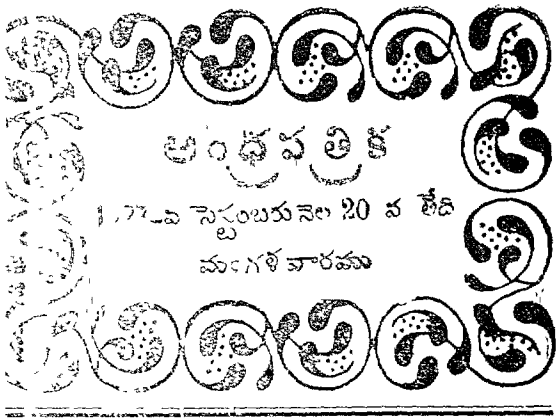
పొట్టు నభిచు యంత్రములు

యిత్తడి తెరింగులు, రింగులూలికే బాగుగా అమర్చబడుటచే, అవి ఎంతయు పనిచేయును. హార్డువెరుగు లగ్గులు, పనిని చేయును వచ్చే బురుగువులకు అనగర మేషినులకు అర్ధరిచ్చునవలె యీ సదుపాయము లన్నింటిని గల్గియుండును సురకుము.

కోరినవారలకు పూర్తి వివరములు తెలుపగోరెదము.

Kirloskar Brothers, Ltd., Kirloskarvadi (M. & S. M. RY.)

Madras Agents:—RAO BROS, 8, Broadway, (upstairs) MADRAS

చెన్న నగర ఆరోగ్యము

శ్రీశ్రీశ్రీ

1926 సంవత్సరపు చెన్న నగర ఆరోగ్య నివేదిక మిగుల విషాదము గలిగించక మానదు. ఆరోగ్యాధికారియగు గోవిందప్పగారు నిజస్థితిని దాఁచి 'మూలక వివరించిరి. మాంసముతో గలిపి, చెన్న నగర జనసంఖ్య 5,33,123. 1926 సంవత్సరమున జనముల సంఖ్య 22000. కడుపులోనే చనిపోయిన వారి సంఖ్య 1105. మరణముల సంఖ్య 23776. 1926 సంవత్సరమున అంటుబాధ్యములు లేకున్నవి. వేయింటికి 45 మంది చనిపోవుట జాడ, మరణముల సంఖ్యకు నున్నవో యూహించవచ్చును. సామాన్య వ్యాధులు కూడ ప్రజల నెటుల పట్టించుచున్నవో గ్రహించవచ్చును. మలేరియా వ్యాధి మరణించినవారి సంఖ్య హెచ్చినది. ఇతరుల పూర్వపు సంవత్సరమున 1298 మంది చనిపోయిరి. విశేషముల మూలమున 2887 మంది మరణించిరి. శిశుమరణ సంఖ్య ఎట్టిమార్పు జెందదు. ఉపరివ్యాధులచే చనిపోయిన వారి సంఖ్యయు అటులే నిలిచియున్నది. ఒక సంవత్సరము యీదు పలమరణించిన శిశువుల సంఖ్య 6145. 100-కి 26 మంది మరణించిన చనిపోయిరి. మొత్తపు శిశుమరణ సంఖ్య వేయికి 279 యని తేలివచ్చింది. మాంసము గాను లోపున చనిపోయినవారి సంఖ్య మిక్కిలి అస్పష్టముగ నున్నది. మరణముల సంఖ్య మంతరముగ నున్నదని, గోవిందప్పగారు రిపోర్టు చేయుచున్నారు.

ఇతర నగరములలో మరణములను నివారించు పని ఏర్పాటులను చెన్న నగరములో ప్రవేశ పెట్టుట వీలు గలుగలేదనియు సంఘమునందు అడుగుబోయిన కొలదియు దుఃఖి యతిశయించుననియు ఆరోగ్యాధికారి వ్రాసెను. ఈసంవత్సరములో ఆరోగ్యాధికారి రాఘవేంద్రరావును తరుచుగ వెలుపుచుండిరి. వీరి కలు బాధ్యతను తప్పించుకొనుటకు వ్రాయబడిన జప్తిపత్రమువారు నిరసించుచుండిరి. కాని దృష్టిగాలికిని ఇటులనే దోచెను. "దారిద్ర్యమే అధికమునకు కారణము. అధికసంఖ్యాకుల కింపచేసి దారిద్ర్యము వ్యాధులను నిరోధించుట వలసివ శరీరబలము లేకుండజేయును" అని గోవిందప్పగారు వ్రాసిన వాక్య సత్యమునే చెబుచున్నది. కాని కార్పొరేషన్ వారికొకరును ప్రజాసామాన్యపు దారి

ద్రవ్యబాధను తొలగింపగలరా? ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడినగాని యిట్టి కార్యమును నిర్వహించ వీలులేదు. స్థిరముగ నభివృద్ధి చేయవలయు ననిన ధన మావశ్యకమని ఆరోగ్యాధికారి తలంపు. ముఖ్యముగ నీటి సప్లయని చక్కబరుపవలెను. డ్రైయి నేజి యేర్పాటులను బాగుచేయవలయును. ఇండ్లను చక్కబఱచి అనేకు లొక్క ప్రదేశమున నివసించు కుండ జాడవలయును. మలమును దీసివేయు ఏర్పాటులు చక్కబడవలెను.

కొలాయిచెరువునీరు పరిశుభ్రముగ లేదని, కనుగొనిన వెంటనే, క్లోరిను కలుపుటకు ప్రారంభించిరిగాని, ఎంత జాగ్రూకతతో మెలగినను ప్రధాన లోపములు దొలగజాలవని, ఆరోగ్యాధికారి అంగీకరించుట, కార్పొరేషను దుస్థితికి నిదర్శనము. నీటి పూర్తిగ వడపోసినగాని లోపములు తొలగవు నీటి సప్లయ, మొత్తమునందును గుణమునందును కూడ లోపముగ నున్నట్లు, ఆరోగ్యాధికారి తలంపు. పరిశుభ్రముగ నీరు పుష్కలముగ లభించుట కేర్పాటు జరిగినగాని, మరణముల సంఖ్య తగ్గదని, వీరు ఘంటాఘటముగ చాటుచున్నారు. దీనినిబట్టి కార్పొరేషనుపై నెట్టి బాధ్యత గలదో యూహించవచ్చును. మురుగునీటిని భూమిలోపల దీసికొని పోవుటకు, అన్ని ప్రదేశములలో ఏర్పాటుజేయవలయును. వర్షపు నీరు భారాళముగ పోవుట కేర్పాటు లుండవలయును. వీరలు నివసించు ప్రాంతములను చక్కబరుపవలయును. ఈ విషయమై స్కీము లనేకములు వెలువడెనుగాని, డబ్బులేక అన్నియు నిలిచిపోయెను. ఇక మలమును తొలగించుటకు, నీరు ఉపయోగపడుట యవసరము. ప్లమ్ బౌటు ఏర్పాటులుగల మురుగుదొడ్లు అత్యల్పముగ నున్నవి. ఏవిధమున జూచినను, చెన్న నగరము ఆరోగ్యమునందు మిక్కిలి వెనుకబడియున్నది. ఇతర ప్రదేశములలో ఆరోగ్యపు ఏర్పాటులవలన మరణ సంఖ్య తగ్గిపోయెను. కార్పొరేషనులో సభ్యులుగ ప్రవేశించువారు తాత్కాలికజయముతో గర్వపడక, నగర పాలకులమును చక్కబఱచుటకై యావచ్చునట్టి వినియోగించ కంకణము గట్టకొనవలయును. కార్పొరేషను సభ్యత్వ మొక యధికార మని ఎంచుకొండదు. పౌరసేవయని ఎంచవలయును. గాంధీ మహాత్ముడు తరుచుగ బోధించునట్లు, పురపాలకసంఘసభ్యులు అవసరమగుచో రోడ్లను బాగుజేయుటకును నగరమును స్వయముగ పరిశుభ్రము గావించుటకును సంసిద్ధత జూపవలయును. పారిశుధ్యమునకు గోవిందప్పగారు చెప్పినట్లుల ధన మవసరమే. కాని ప్రభుత్వమువారు చాలినధన మొసంగనిచో ప్రజలను వారి కర్మమునకు పారిని విడువకూడదు. నగరపాలకులు స్వచ్ఛందభటుల సహాయముతో అనారోగ్యమును పారద్రోలవలయును. 1926 - వ సంవత్సరమున అంటువ్యాధులు లేకున్నను మరణ సంఖ్య విస్తారముగ నుండెను. 1927 సంవత్సరమున కలరా తీవ్రముగ వ్యాపించి పలువురను తనపొట్ట బెట్టుకొనుచుండ మరణముల సంఖ్య ఇంకను ఎంతగ విస్తరించునో యూహించవచ్చును. రోగనివారణోపాయములను ఉపయోగించవలసిన బాధ్యత కార్పొరేషనుపై నధికముగ గలదు. కార్పొరేషనువారి కముందు

తమ బాధ్యతల నెటుల నిర్వహింతురోయని నగరవాసు లెదురుజూచుచున్నారు.

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు వింతలు

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు వ్యవహారములు మరల శ్రుతిమించి రాగమున బడుచున్నవి. డాక్టరు రామచంద్రరావుగారి యధ్యక్షతక్రింద ఒక సంవత్సరముయినను, జిల్లాబోర్డు పరిపాలనము సవ్యముగ కొనసాగు ననియు, పూర్వపరిపాలనవలన గలిగిన కళంకము దొలగుననియు, బోర్డు త్వరలో పునర్నిర్మాణమగుననియు, సంవత్సరాంతమున జరుగు ఎన్నికలలో కడులు సమసి జిల్లాజేమమునే ప్రధానముగ భావించెడినభ్యు లెన్నికొనబడుదురనియు, యూహించినవారి తలపులు వ్యర్థమగుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారి రిటీవల జేసిననామినేషనుల నే కారణముచే జేసిరో తెలియకున్నది. రామచంద్రరావుగారి పరిపాలనము కొనసాగకుండ నుండవలయుననిన, ఇంతకన్నను అనుకూలముగ ఏర్పాటు చేరుండదు. మీర్జాపురం జమీందారుపక్షమువారు ప్రతిష్టంభనమును కొనసాగించుటకు చక్కని వీ లేర్పడినది. అధ్యక్షుడు మండలజేమమును కాపాడుట కెట్టిమార్గమును త్రొక్కుటకును వీలు లేని స్థితి సంభవించినది ఎవరిమూలమున, కృష్ణా జిల్లాబోర్డు పరిపాలనము అధోగతికి వచ్చెనో, అట్టి వారికే తిరిగి బోర్డునందు ప్రాబల్య మిచ్చుటవలన, చేసిన ఏర్పాటులన్నియు తలక్రిందగుటయ గాక, వెనుకటికన్నను హీనదశ సంభవించిన, వింత యుండదు. ఇట్టి నియామకములు శాస్త్రీయములు గానిచో, ఆవిషయమును వెంటనే నిర్ధారణ జేయుట ముఖ్యము. అప్పుడే ప్రతిష్టంభన లారంభ మయ్యెనని, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. నిన్న జరుగవలసిన బోర్డు సభలను అధ్యక్షు లొప్పిచైచిరి అయినను మీర్జాపురం పక్షమువారు మ్యూజియముసారాలో గూడి సభను జరిపిరట. వీరిలో 7 గురు ప్రాతసభ్యులు 17 గురు క్రొత్తగ నామినేటులయిన సభ్యులు. మాతన సభ్యులు సక్రమముగ ప్రమాణము నయినను దీసికొనలేదు వీరందరును జేరి, మీర్జాపురం జమీందారుగారిని, ఉపాధ్యక్షునిగ నేకగ్రీవముగ నెన్నికొనిరట. క్రొత్త సభ్యులను నామినేటుజేసి ప్రయోజన మింతటితో దీరెను. అయినను ఈ ప్రహసన మింతటితో ముగియలేదు. పదునయ్యిదుమంది సభ్యులు బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ఆఫీసులో ఉండి, మాగంటి బాపినీడుగారిని ఉపాధ్యక్షులుగ నేకగ్రీవముగ నెన్నికొనిరట. ఇంకలో నెవరిచర్యను మంత్రిగారు సమర్థించెదరు? సభను నిలిపివైచుటకు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షునికి హక్కుగలదు. అదియటుంక, ఉపాధ్యక్షుని నెన్నికొనిన సభలలో, ఏసభ శాస్త్రీయమయినది? ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నికొనబడినవారిలో ఎవరి ఎన్నిక చెల్లదగినది? ఈ ప్రశ్నలన్నియు, మంత్రిగారి బుద్ధి సూక్ష్మతను పరీక్షింపగలవు. నామినేషనుల కద్దతియే అనర్థదాయకము తప్పనిసరి యగుటచే క్రొత్త జిల్లాబోర్డు కిది చేకూరెనని ఎంచినను, మంత్రిగారి నియామకకద్దతి కొకదారి తెన్ను గనుపించు

పేట కౌన్సిలు

బర్మాకు రైలువేయు తీర్మానము ఓడిపోవుట
సిమ్లా, సెప్టెంబరు 19:—పేట కౌన్సిలు శేడు సమావేశమయినపుడు అధికారేతరసభ్యులు తక్కువయింది వచ్చిరి. శేడు ప్రశ్నోత్తరములు లేకుండెను.

బర్మా-ఇండియా రైలు నిర్మాణము

బర్మాకు ఇండియాను కలుపుచు రైలుమార్గమును 1928-19 బడ్జెటు సంవత్సరమునందే పారంభింపవలెనని పి. సి. దేశిచాచారిగారు ప్రతిపాదించిరి. రాష్ట్రముల కేంద్రస్థానములన్నియు, కలిపెడి ప్రభుత్వపు పేర్లును బర్మారాష్ట్రమునందు ములుజరుపలేదు. యుద్ధసమయమున బంగాళాఖాతమునందు మర్మనువారు అల్లరి జేయుచుండినపుడు బర్మాకు ఇండియాను మార్గము తెగిపోయెను. అప్పుడవసరమువచ్చి ప్రభుత్వమువారు ముకాంసులోయ సర్వేజేయించిరి. (1919) కాని యీసర్వే రిపోర్టు రైల్వేబోర్డువారు ప్రజలకగపడకుండ దాచిరి. కారణము తెలియదు. పిమ్మట తదితరమార్గములగుర్చి తలపోయెదున్నారు. అన్నిటికన్నను ముకాంసులోయమార్గమే చాలబిగ్గ, 72 మైళ్లు. టన్నులును ఎక్కువగా త్రవ్వకకరలేదు. రురీకోట్లకన్న నెక్కువ ఖర్చయముకాదు. విరావతిపైన బ్రహ్మచోమాపైన రెండేండ్లవరకు కట్టవలసియుండును. మొనటిది అప్పుడే ఖాసుపరుచబడెను. ముకాంసులోయ చాలఫలవంతముననిది. అందుండి మార్గమువేసి యో అప్పురుబర్మావారికి యెక్కువ యావయోగకరముగ ఉండును. జరుల పరిశ్రమను రబ్బరు టీ మున్నగుపంటలకు యెక్కువవకాశముగలదు. బర్మచలు సముద్రప్రయాణమునకు యిష్టపడరు గాన యీ రైలుమార్గములవలన బాధగ లభముండును. కాన ని ప్రభుత్వమువారు నిర్ధారణచేసినచో శేనట్టే పట్టుబట్టినది ఆచారిగారు చెప్పిరి.

సర్ జె. ఫీ కాల్వెలుగారు ఇండియా బర్మాలును కలుపుచు రైలు వేయవలసిన ఆంశ్యకతనుగూర్చి నొక్కిచెప్పుచు, అందు సగల యిబ్బందులగుర్చి చెలిపిరి. సముద్రతీరమార్గము, రెండవది దేశిచాచారిగారు చెప్పినది. మొనటిదానికి 10 కోట్లు ఖర్చగును కావున లాభముండదు. రెండవమార్గము యిబ్బందుల గుర్చిగూడ జెప్పి యీవిషయమున ప్రభుత్వమువారు డిబ్బు ఖర్చుపెట్టలేరనియు, నీకముందు రైల్వేబోర్డువారు క్రొత్తప్రాజెక్టుల వేయునపుడు యీవిషయముగూడ ఆలోచించెదరనియు కాల్వెలుగారు చెప్పిరి.

తీర్మానము ఓడిపోయెను.

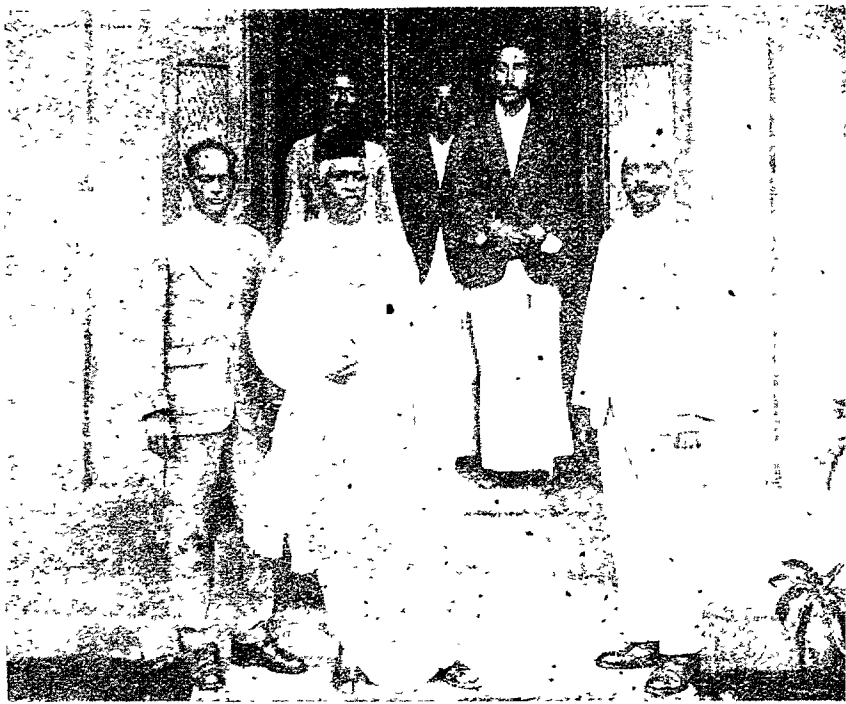
దాసుగారు ప్రతిపాదించగ 1908 ఇండియను లిమిటెషను చట్టము సవరణబిల్లు ప్రజాభిప్రాయము తెలిపికొనుటకు ప్రకటించబడెను. పిమ్మట ఎంపీలలో ఆమోదించబడిన కాంటుమెంటు చట్టము, ఎమిగ్రేషను చట్టముల సవరణబిల్లు ఆమోదించబడెను.

రాబడిపన్ను చట్టము

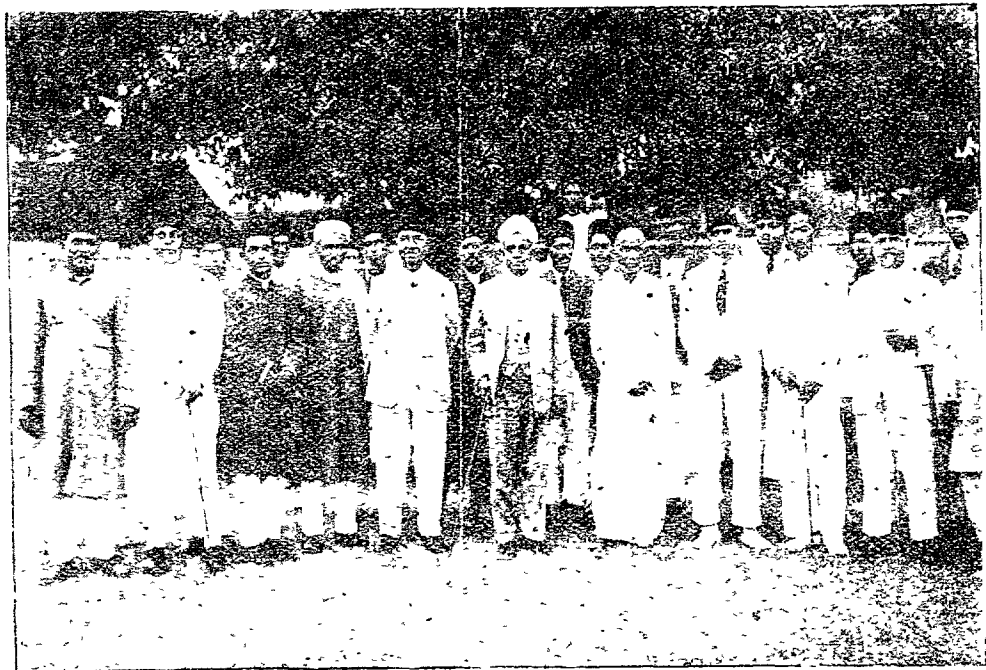
బ్రేనీగారు రాబడిపన్ను చట్టసవరణబిల్లు ప్రతిపాదించిరి. నవాబు మహమ్మదు అక్బరుగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. ఈ చట్టము టీ కంపెనీలకు మాత్రమే అమలుజరుపవలెనని గోరిరి. ఈ చట్టమునలన ఇకకముటాన్సు ఉద్యోగుల కేక్కువ అధికార మొసంగబడినది. సవరణ అంగీకరింపవలెనని పన్నులు చెల్లించువారు ఆఉద్యోగుల నిరంకుశాధికారియనకు లోసుగావలసివచ్చును. జమీందారు లనేకమంది చట్టమునందు సూచించబడిన లెక్కలుంచరు గావున యీ సవరణ యత్యవసరమనిరి. ప్రభుత్వమువారికి యెట్టి దురుద్దేశములేదు. ఇందు భయపడవలసిన దేమియులేదని బ్రేనీగారు జెప్పిరి. దేశిచాచారిగారు సర్ ఓమరు హయత్ ఖానుగారు సవరణను బలపరచిరి. సవరణ 17-14 ఓట్లతో ఓడిపోయెను. బిల్లు అంగీకరించబడెను.

హిందూ అవిభక్త మటుంబములలోను, హిందూ లా ప్రకారము పారికర్తులు పట్టినప్పుడు దాహ్యమెంటులు రిజెస్టరు కావలెనను బిల్లును ఎస్. ఆర్. దాసుగారు ప్రతిపాదించిరి. ఈవిషయమై చర్చ నిలుపుజేయవలెనని దేశిచాచారిగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. సెలెక్టకమిటీనుండి వచ్చినబిల్లు అసలు ముఖ్యకారణోద్దేశములకు విరుద్ధముగ నున్నదనిరి. దాసుగారు వేరుకారణములచే సవరణ సంగీకరించిరి.

కేంద్రశాసనసభ్యుల బస వసతులగుర్చి విచారించుటకును, మౌనసభిల్లో వెస్టర్నుహోటలు ఎత్తివేయుటగుర్చియు స్టాండింగ్ హౌసు కమిటీ నియమించవలెననియు యీ సభా

మదరాసు పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీని అభివృద్ధిశాఖామంత్రి రంగనాథముదల్యారుగారు గతవారము సందర్శించినపుడు తీయబడిన ఛాయాపటము. (ప్రె. ఫో. బీ.)

మహమ్మదు జుమ్నోత్సవమును చెన్నపురిలో జరుపుట. న్యాగ్రీనివాసయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సర్ టి. సదాశివయ్యగారు మున్నగువారు పటమునందు గలరు. (ప్రె. ఫో. బీ.)

ట్రీనిడాడు భారతీయులు

వీరు ఇటీవలనే చెన్నపురికి వచ్చిరి.

(ప్రె. ఫో. బీ.)

సభ్యులు 4 రు అందుండువలెననియు మేకోవాటర్సుగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి ఈ కౌన్సిలు ప్రతనిధులసంఖ్య 4 గ హొచ్చించవలెను, లేదా ఎంపీలవారిసంఖ్య 4 కి తగ్గించవలెనని హయత్ ఖానుగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. సవరణ ఓడిపోయెను. తీర్మానము అంగీకరించబడినది. పద నాటికి ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

కృష్ణాజిల్లా ఎలక్షనుకేసు
మచిలీపట్నము, సెప్టెంబరు 19:—కృష్ణాజిల్లా ఎన్నికల విచారణ కోర్టువారు-ఇదివరకు ప్రకటించబడిన విధమున 26-వ తేదీనగాక అక్టోబరు 3 వ తేదీన విచారణ ప్రారంభించెదరు. (ప్రె. ప్రె. ప్రె.)

హిందూ మహమ్మదీయ కొట్లాటలు

అహమ్మదాబాదునందు శాంతిప్రయత్నములు

వల్లభాయి పటేలుగారివద్దకు ధాయబారవర్గము
అహమ్మదాబాదు సెప్టెంబరు 19:— కైరాజ్ లాజ్ డియగు ఖాన్ బహద్దరు మహబూబ్ మియాన్ కాద్రిగారి నాయకత్వముక్రింద మహారు ఆంగ్లముహమ్మదీయప్రముఖు లొక ధాయబారవర్గముగ నేర్పడి వల్లభాయి పటేలుగారిని సందర్శించి ఇటీవలసంభవించిన హిందూమహమ్మదీయ కొట్లాటలను సేర్పడినపరిస్థితుల విచారించి ప్రస్తుతము ఇరుసంఘములవారీయందు సు వ్యాపించియున్న పగలకు శాంతింపజేయుటకు ప్రయత్నింపఁబడినదని కోరిరి. వల్లభాయిగారు ఇరుసంఘముల ప్రముఖులకు నిన్న సాయంత్రము రసగృహమున కాన్వేనించిరి. వీరిలో యిల్లువీజంట్లు పురపాలక సంఘసభ్యులు శాసనసభ్యులు మొదలగువారు గలరు.

రెండునైపులవారును నుననువిప్పి తమతమఅభిప్రాయములను తెలిపి, సంపూర్ణముగ చర్చించినపిమ్మట, ఇంతవరకును, ఏ సంఘమువా రెట్టిహక్కుల ననుభవించుచుండిరో ఇకమీదగాను అట్టి హక్కులనే అనుభవించుచుండవలెనని ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి. ఈతీర్మానముల విచారించుట కిరుసంఘములు నుండియు మహారు 200 ప్రతినిధులు రాబోవు బుధవారము నాడు, మునిసిపలు గాంధీభవనమునందు సమావేశ మయ్యెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు నిర్బంధితుల దురవస్థ

కఠినతా సనముల విధించుట

అనారోగ్యముచే బాధపడుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 20:— ఫార్వర్డు పత్రికలో నొక నిలేఖని యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. జీవనలాలు చాలిట్టి అను నిర్బంధితుడు క్షయరోగముచే బాధపడుచు అలోపరాయణుడౌచుచున్నాడు. ఈ మధ్యనే వానిపై బెంగాలు రాష్ట్రము సరిహద్దులలోనికి రాగూడదని ఆతనికి క్రొత్తగా నొక నోటీసు జారీచేసిరి. నూరి బాంకురాలయందు వీనికి అతని తమ్ముడు సంరక్షణజేయుచుండెను. వానికి జ్వరమునచ్చెను. పిటిసిను రోగమునెట్లు అను మానపడుచున్నాడు.

పరమానంద డీయను వేరొక నిర్బంధితుని దూపగురినందు మలేరియా జ్వరమునచ్చుటచే జల్యయగురి ఆస్పత్రికి దెచ్చిరి. అనుజ వరకాసేమగారు నులిగిడుపు బాధపడుచుండుటచే జల్యయగురి ఆస్పత్రికి దెచ్చిరి.

ప్రభాతవక్రవర్తి యను విద్యార్థిని 1024-వ సం॥ ఆర్థి ననుస్థ చట్టముక్రింద నిర్బంధించియుండిరి. మలేరియావలన యితడు శవాకారము జెందెను అధికారు లాతనికి చాల నిరాదరణ జూపుచున్నారు. పొంగ బాడ్యము తగిలినప్పటికైన అతని తమ్ముడు దగ్గరుండి సందర్శించుట కంగీకరింపవలెనని, తల్లి చావ నిర్ణయముగనున్న పుడు చక్రవర్తిగారు యెన్నిసాక్షులు చూడగోరినను ప్రభుత్వమువారు జవాబు చెప్పలేదు. ఆమె వేడుకొన్న న్యూనీనలేదు.

(ఫ్రీ ప్రెస్)

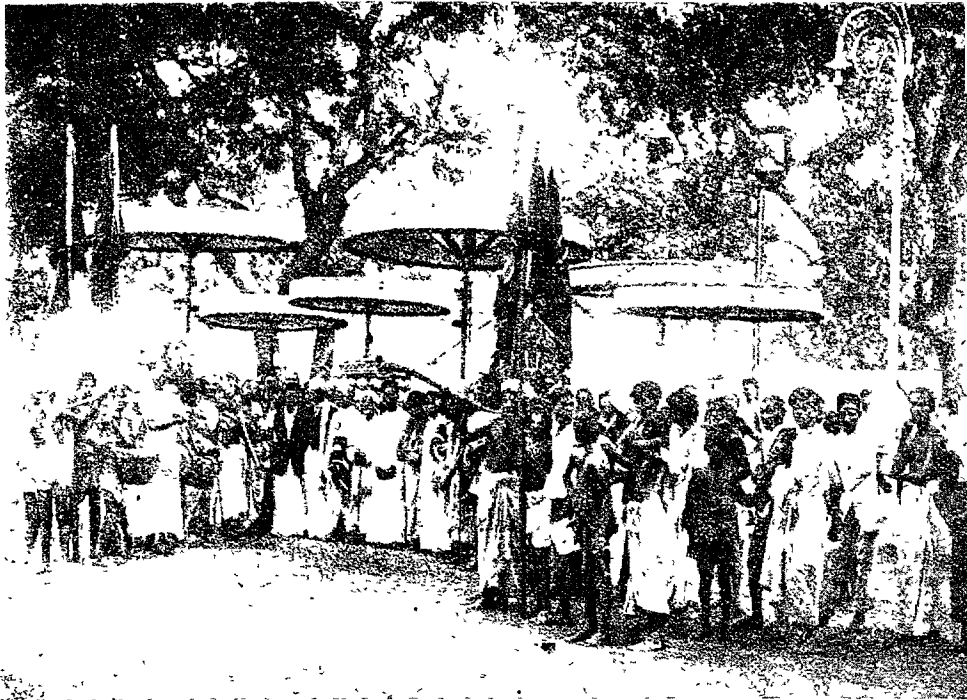
హైదరాబాదులో క్రొత్త మిరీపియను ఉద్యోగి

కాన్పురు నిజామజస్టియ గౌరవగారిని హైదరాబాదు రెసిడెంటుగారి కోప్పగించిరి. వీరు రెసిడెంటుగారి క్రింద మేజిస్ట్రేటుగ పనిచేయుదురు.

నీలా గొమ్మాకేసులో శిక్షలు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 19:— గతవత్సరము జూలై మాసమున నీలామందుజరిగిన సాంఘిక కొట్లాటకేసు అప్పీల్ యందు హైకోర్టు న్యాయమూర్తి గ్రహాముగా రిదినమున తీర్పుచెప్పిరి. జగన్నాథదేవాలయ రద్దీతనము విధిగుండ వెళ్లుచుండగా ఒక యిసిద్దువద్ద సూర్యుమూర్తును మరిముగ్గురు ముద్దయిలును, కొందరు మహమ్మదీయులతో ఈరేగింపునెదిర్చి ఒకరథమును దోచుకొని దొమ్మియొనర్చిరిని ఈకేసునందు ముద్దాయిలపై నానోపింపబడెను. పోలీసుమేజిస్ట్రేటు ముద్దాయిలకు ఆరు నెలల యొప్పున కఠినశిక్ష విధించెను.

ముద్దాయి లందుపై హైకోర్టునకు అప్పీలుజేయగా, న్యాయమూర్తి శిక్షల ఖాయపరచెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

తిరువతి గొడుగుల ఉత్సవము

మంగళవారము ఉదయము తిరువతిక్కేణిలో జరిగిన గొడుగుల ఉత్సవము సందర్భమున తిరుబడిన ఛాయాపత్రము.

(ప్రెస్ ఫోటోవీలో)

"స్టేట్సుమన్" కు ప్రకటనల నివ్వరాదు

హిందూస్త్రీల నవమానించినందుకు శిక్ష

బొంబాయి ఇంప్రూమెంటుట్రస్టుబోర్డు వారి తీర్మానము.

బొంబాయి, సెప్టెం 19:— భారతీయస్త్రీల నవమానించుచు, స్టేట్సుమన్ పత్రిక ఇటీవల వ్యాసముల ప్రకటించి యుండుటచే, సభరు పత్రికకు "ఇంప్రూమెంటుట్రస్టు" వారి ప్రకటనల నొసగరాదని దెలుపుచు కంటి ద్వారకదాసు గారు నిన్ను టిడినమున జరిగిన బోర్డుట్రస్టు సభలో తీర్మానము నవపాదించిరి. ద్వారకదాసుగారి తీర్మానమును చర్చించుట కీసభ ప్రత్యేకముగ సమావేశపరపబడెను. గత సమావేశమున స్టేట్సుమన్ పత్రికకు ప్రకటనల నియ్యవచ్చునని తీర్మానింపబడెను. సభరు తీర్మానమును రద్దుచేయవలెనని గూడ ద్వారకదాసుగారి తీర్మానమునందు గలదు.

యూరపియను సభ్యులలో నొక రగు పి. జె. మిర్జాబక్ గారు, ప్రతిపాదన చెందుచు కిల్లరుగారి వ్యాసమునందలి విషయములకు స్టేట్సుమన్ పత్రికాసంపాదకుడు ఆమెదమును దెలిపియుండలేదనియు, వ్యవహారమును వ్యవహారముగనే యుంపవలెనుగాని, భావనాప్రధానము లగు గౌరవాగౌరవాభిప్రాయములకు ముడిపెట్టరాదనియు నుడిపిరి.

క్రిందటి సమావేశమున కొందరు సభ్యులు స్టేట్సుమన్ పత్రికకు ప్రకటనల నియ్యవచ్చునని సమ్మతి నొసగనందుకు వారికి చర్యయెడల విచారమును దెలుపుచు మరియొకసభ్యుడు సభరణ నుపపాదించెను. కాని అభ్యుత్తు డీసవరణను త్రోసివేసెను. అవంతికా భాయి గోకులేగారు తీర్మానమును ఒలవరుచుచు ఆంగ్లస్త్రీలపై నిట్టి ఆరోపణల నొనర్చుచు, ఆంగ్ల జేతమునం దొక వార్తాపత్రిక ప్రకటించినయెడల అచ్చటిప్రజలు సహించెదరా యని ప్రశ్నించెను.

తీర్మానమును వోటునకుబెట్టగా ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను. యూరపియనులలో నెల్లనుగారు తప్ప అందరును వోటింగు ముందర సభనుండి వెడలిపోయిరి. నెల్లనుగారు వోటింగు సమయమున తటస్థముగ నుండిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

లాహూరు మునిసిపాలిటీ

ఈ మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షపదవికి ముగ్గురు మహమ్మదీయులు అభ్యర్థులుగ నిలుచుచున్నారు. విజయము హిందూ శిక్కు ఓట్లపై నాధారపడి యుండును. వారు నేడోరేపో సమావేశము ఆందరు ఒకేఅభ్యర్థి కే యిచ్చుటకు నిశ్చయించిరట బుధవారము నిన్నికబరుగును.

కులకాతీ దొమ్మికేసు

మాలవీశి కఠినశిక్ష

బారిసాలు, సెప్టెం 19:— అకాస్త్రీయమును గుంపుగ రని మాలవీ వహబుద్దీన్ అను నతనిపైనను మరి ఆర్థరుమహమ్మదీయులపైనను నేర మానోపింపబడిన కులకాతీ దొమ్మికేసు నందు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా రిదినమున తీర్పుచెప్పిరి. హిందువుల యూరేగింపు నెదిర్చి దొమ్మి యొనర్చవలసినదని మహమ్మదీయ గుంపులను ప్రోత్సహించెననిగూడ మాలవీపై నేర మానోపింపబడెను.

ముద్దాయి లందరును నేరస్థులని మేజిస్ట్రేటు నిర్ణయించెను. కాని వారి సహచరు లదివరకే తగిన శిక్షల ననుభవించిరి. వీరందరును మాలవీయొక్క బోధనలచే నిట్టి దౌర్జన్య మొనర్చిన ఆయకులని మేజిస్ట్రేటు భావించి ఆర్థరు ముద్దయిలకును కోర్టు వారు లేచువరకు విడిఖయిగు విధించెను. వారు సంవత్సరమువరకు సభ్యీవ ర్తనకు రు 100 లకు జామీను నొసగవలెనని గూడ ఉత్తరువు చేసిరి. మాలవీకి మాత్రము 117, 145 రుల క్రింద ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షను 151 సెక్సనుక్రింద ఆరు నెలల కఠినశిక్షను విధించెను. రెండు శిక్షలను ఒకే కాలమున అనుభవంపవలెను. అటుపిమ్మట ఒక వత్సరమువరకు సభ్యీవ ర్తనకు రు 500 ల జామీను నొసగవలెను అని ఉత్తరువుచేసిరి. (ఆ. ప్రె)

బెంగాలు నూతనమంత్రివర్గము

ఎట్టకేలకు నియమింపబడుట

నర్ మిత్తర్ జుప్రాఫ్ హుస్సేన్ ఖాన్ గార్లు

డాబ్బలింగు, సెప్టెం 19:— మితవాదియు, శెనుకటిమంత్రి యు నగు సర్ ప్రవోన్ చంద్రమ త్తరుగారు సర్ అబ్దుల్ రహిం గారి అనుచరులలో నొకరగు నవాబ్ జుప్రాఫ్ హుస్సేన్ ఖాన్ బహద్దరుగారును బెంగాలు ప్రభుత్వ మంత్రులుగ నంగీకరించినటుల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. మిత్తరుగారిపుడు ఇంగ్లండునందున్నారు. వీరు అధికారమును స్వీకరించుటకు ఆవకాశము లభించినవెంటనే గవర్నరుగారు నియమించెదరు. (ఆ. ప్రె)

మహారాజా కృష్ణప్రసాద్ గారి విందు

హైదరాబాదు, సెప్టెం 19:— నైజాము ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘాధ్యక్షు డగు మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాదుగారి రీమధ్యాహ్నము, ప్రభుత్వమంత్రులకును, కార్యదర్శులకును, గౌరవెడు ఉద్యోగులందరకును విందుసర్పిరి. (ఆ. ప్రె)

టీతోటలలో నమృతకట్టు

డీబ్రూఘనందు మాడు లేయాకుతోటలలో కూలివాండ్లు వేతనములు తక్కువగ నున్నందున సమ్మెగట్టిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు వారి యిబ్బందులగూర్చి విచారించుచున్నారు.

పటలేదు. బోర్డు పరిపాలనాస్థావద్యప్తి వీరి హరించినటుల దోషము. నామినేషను లొక రూటగ పరిణమించుచో, దానితోపాటు జిల్లాబోర్డు వ్యవహారములును ఆటగనే పరిణమించుచున్నవి. టిసిటిలో ఆర్థికారవము గలవారు బోర్డును బట్టిసిటిలో ఆర్థికారవము గలవారు బోర్డును హిమ్మరించుచో, ఆర్థిక ముండదు. మీర్జా గ్రంథమొందారుగాక ఉపాధ్యక్షులుగను, పిమ్మట భద్రులుగను ఏర్పడుట మంత్రానిసంకల్ప మగు చో, అయ్యది త్వరలో నెరవేరగలదు.

న్నటి కార్పరేషను ఎన్నికలు

నిన్నటిదినము జరిగిన మదరాసు కార్పరేషను ఎన్నికలు, నాల్గింటిలో, రెండేటిలో కాంగ్రెసు భగ్యులు గలుపొందిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు హాఫీసుహమ్మదుగారు కార్పరేషను వ్యవహారములలో జూపు శ్రద్ధ ఎల్లరకు చెలిసియే మున్నది. హిందువు లధికముగగల వెవేరి డివిజనులో మహమ్మదీయములు నెన్నికొనుటబట్టి, వారి చనవశీకరణశక్తిని గ్రహింపవచ్చును. కాంగ్రెసు పరినిధులగు డాక్టరు నారాయణరావుగారి పోటీకి తాళజాలక, జస్టిసు ప్రతినిధి తన అభ్యర్థిత్వమును విరమించుకొనవలసివచ్చెను. నారాయణరావుగారు, పౌరసేవపట్ల తగు మత్సహము జూపి, తమ ఓధిని ప్రశంసాపాత్రముగ నిర్వహించెదరని నమ్మెదము. చూళయి డివిజనులో కాంగ్రెసు అభ్యర్థి యగు రాఘవేంద్రరావుగారు కొలదివోట్ల భేదముతో చోడి పోయిరి. అయినను ఇక ముందు కార్మిక ప్రతినిధికి పోటీగ కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని నిలువబెట్టు ప్రయత్నమును సాధ్యమగు నంతవరకు మానుకొనుట శ్రేయస్కరము. కార్మిక పక్షమును కాంగ్రెసువంక కాకర్పించుటకు కృషి జరుగవలయును. కాంగ్రెసు, కార్మికులకు వ్యతిరేకముగ పనిజేయుచున్నదను అపోహ కవకాశము గలుగకుండ జూడవలయును. పరశువాకం డివిజను ప్రతినిధిగ ప్రశంసార్హముగ కృషిసలుపుచున్న కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు డాక్టరు రామకామతుగారి రోడిపోపు తెంతయు శోచనీయము. ఈమారు జరిగిన ఎన్నికలకు పూర్వముగూడ, కాంగ్రెసుపక్షము వారు తగిన ఆందోళన జరిపియుండలేదు. ప్రజా ప్రబోధము జరుగలేదు. ఇట్టిస్థితిలో కాంగ్రెసుకు పూర్ణవిజయము గలుగకుండుట వింత గాదు. ఇక నయినను కాంగ్రెసుపక్షమువారు తమ పలుకుబడిని వ్యాపింపజేయదలచుచో, నిద్రమత్తునుండి లేచి ఎక్కుడు చురుకుదనము జూపినగాని, ప్రయోజన ముండదు. ఎన్నికలలో గెలిచిన కాంగ్రెసుసభ్యులు కాంగ్రెసు ఆదర్శములను కార్పరేషను సభలో ప్రవేశపెట్టుటకు, శక్తివంచనలేక కృషిసలిపెదరు గాక!

మత సేరముల స్థితి

మత సేరములచట్టమును, భారత శాసనసభ వారింగీకరించుటయగాక, సెలెక్టు కమిటీవారి సంగిన పధానసాకర్యమును గూడ తొలగించుట శోచనీయము. సేరము మోపబడినదారిని జామీనుమూడ వడలి పట్టుటకు, సెలెక్టుకమిటీ వీలొనగెను. జామీను గూడ లేనిసేరముగ జేయవలసిన యవసరము గను పడు. తగిన డిఫెన్సు బెట్టుకొనుటకు మద్దయికి వకాశమిచ్చుట స్వాయము. కాని భారత శాసన

సభవారు, సేరమును జామీనులేని సేరముగ జేయుట కంగీకరించి, చట్టమును మరింత కఠినము గావించిరి. చట్టము సంగీకరించిన జయకరు బోలు సుప్రసిద్ధన్యాయవాదుల హితవాక్యములు నిరాకరింపబడెను. ఇట్టి నిర్బంధచట్టములవల్ల ప్రజలకు గౌరవ మేర్పడజాలదు. యూరపియను ప్రతినిధియగు కలనల్ క్రాఫర్డుగారు, చట్టము నింకను తీవ్రము గావింపలేదని గగచిరి. వీరికి నిర్బంధచట్టముల వల్ల గలప్రేమ అసామాన్యము. ఈసేరముకింద పత్రికాసంపాదకు నొక్కరిని శిక్షించిన క్రాఫర్డు గారికి చాలదట. అచ్చుకూటమునే ప్రభుత్వము వారు స్వాధీనపరచుకొనవలయు నని వీరు సూచించిరి. పాపము, వీరికి మరెయొక ప్రెస్సు చట్టము గావలయు గాబోలు! కాని హిందూ మహమ్మదీయ మతములను మాపించెడి విదేశపు మిషనరీల వ్రాతలను ప్రసంగములను క్రాఫర్డు గారికి కఠిన శిక్షకు పాత్రముల గావించెదరా? పిచ్చిరుగారు హిందూ విశిష్టతలను లందరును వ్యభిచారిలు లనిన దానికి వీ రెట్టిశిక్షను సూచించెదరు? మేయోగారి గ్రంథమునకు వీ రెట్టిప్రతిక్రియ గావించెదరు? పలు పుర భయమేమన, నిట్టి నిర్బంధచట్టములు సామాన్యముగ దుర్వినియోగమై భారతీయుల జన్మస్వాతంత్ర్యముల నపహరించు ననియే. మహమ్మదా బాదు మహారాజాగారిని బోలు ప్రసిద్ధమహమ్మదీయ నాయకులుగూడ ఈచట్టమును ఆమోదింప కుండుట కిట్టి భయమే కారణ మని ఎంచవచ్చును.

భారత శాసనసభ: మేయోగ్రంథము

మేయో గ్రంథమునుగూర్చి భారత శాసన సభలో నడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వసభ్యుడు సరియగు ప్రత్యుత్తరముల నొనగక పోయెను. మేయోగారి కేసుయినను సహాయము జేసినచో, ఇతర గ్రంథకర్తలకు జేసిన సహాయము కన్న నెక్కువగాదని, క్రేరారుగారు పలికిరి. కాని, ఎంతవరకు సహాయము జేయబడెనో వీరు జెప్పరయిరి. ప్రచురణశాఖవారు ఈమెకు ఫోటోలను సప్లయజేసిరా యని యడుగగ, ఆసంగతి తమకు తెలియదని క్రేరారుగారనిరి. అమెరికాలో ప్రచురింపబడిన గ్రంథమునకును ఇంగ్లండులో ప్రచురింపబడిన గ్రంథమునకును భేదము గలదాయని యడుగగ, ఎంచదగిన భేదము లేదని కోలుమెనుగారు చెప్పిరిగాని, అమెరికను గ్రంథములో మహమ్మదీయులను నిందించినవాక్యములు పెక్కులుగలవనియు, వానిని ఇంగ్లీషు గ్రంథములో తీసివైచిరనియు, నియోగి గారడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు వెల్లువడలేదు. నియోగిగారు చెప్పిన సంగతులు నిజమగుచో, మహమ్మదీయులను సమాధానపరచు తలంపు ఈమెకే గలిగెనో, బ్రిటీషు ప్రముఖు లీమెకు బోధించిరో తెలిసికొన కుతూహలము గలుగుచున్నది.

ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము

హిందూ దేశమునకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము కల దనియు, దానిని కాపాడుకొనుటకు భారతీయులు పాటుబడు చున్నారనియు లిట్టను ప్రభువుగారు, నానారాష్ట్ర సంఘసభలో పలికిరి. కాని ఇది నత్యమా? విదేశవస్తుములపైన పన్ను వైచుటకు శాసనసభకు వీలులేకపోయెను. ఇండియా ఆఫీసు అడ్డుపడగనే రిజర్వుబ్యాంకు చట్ట

మును కొనసాగించుటకు వీలుపడక పోయెను. ఆర్థిక విషయములలో భారతీయేచ్ఛ యెందుకును కొరగాక బోవుచున్నది. రాజకీయస్వాతంత్ర్యము లభించినగాని ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము లభింప దని తెల్ల మగుచున్నది. అట్టితరి లిట్టను ప్రభువుగారు లేని పోని సంగతులను జెప్ప భ్రమపెట్టనేల?

ఒకేషనలు విద్య

కార్పరేషను ప్రారంభ పాఠశాలలో ఒకేషనలు విద్యను నేర్పుట కేర్పాటు జేయవలయునను తీర్మానమును రామస్వామిమొదలిగారెడిరించుటకు కారణముగనుపించు, సాహిత్యవిద్యతోబాటువృత్తి విద్యనుగూడ నేర్పుట యవసరము. లేనియెడల బాలురకు ప్రాశించికజ్ఞాన మలవడజాలదు. చిన్నతనము నుండియు రెండురకముల విద్యలకును సమన్వయ మేర్పడవలయును. లేనియెడల లోకజ్ఞానము లేని పట్టభద్రులు బయలుదేరుటయు నిరుద్యోగము వృద్ధి యగుటయు సంభవింపగలవు. కార్పరేషనువారు తిరిగి యోచించి ఒకేషనల్ విద్యకు తగిన ఏర్పాటుల గావింప గోరెదము.

నక్లత్ వాలాగారి ప్యానుపోర్టు

నక్లత్ వాలాగారి ప్యానుపోర్టును రద్దుజేయుటకు తగిన కారణమును క్రేరారుగారు సూచింపకపోయిరి. ప్రజలశాంతికి భంగము కలుగకుండ జేయు తలంపుదప్ప వేరొకయుద్దేశ్యము లేదని, క్రేరారుగారు పలికిరిగాని, నక్లత్ వాలాగారు శాంతికి భంగము కలిగించువారని, ఎవరును తలంపజాలరు. నక్లత్ వాలాగారి రాజకీయోద్దేశ్యములు వారివ్యక్తి స్వాతంత్ర్యము నరికట్టుట కుపయోగపడుట శోచనీయము. పార్లమెంటు సభ్యత్వము సయితము, వీరి హక్కులను రక్షింపజాలకపోయెను. మాతృదేశమున కరుదెంచు స్వేచ్ఛను కాపాడజాలక పోయెను.

సేలముజిల్లా మహాసభ

ఆహ్వానసంఘ కార్యనిర్వాహకసభ్యుల ఎన్నికలు

సేలము సెప్టె 18—సేలముజిల్లా మహాసభాసమావేశమునకు ఆహ్వానసంఘము నేర్పరుమటుగాను, జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీ వారు నిన్న సాయంత్రము సమావేశమైరి. సభ 5-30 ని॥ లకు జరుగునని ప్రకటించినది గంటలంతయే అన్నిప్రాంతముల నుండియు ప్రతినిధులు రావొడగిరి డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడు, సి. రామచంద్రనాయుడుగారును తమ ఆనుసరుల తోడను స్థానిక స్వరాజ్యపక్షప్రముఖులగు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, వెంకటేశ అయ్యర్, సుబ్బారావుగార్లును సభ కరుదెంచిరి.

డా. వరదరాజులునాయుడుగారు మొదట ప్రసంగించుచు క్రొత్తగా కాంగ్రెసులో చేరిన 272 సభ్యులు తనపక్షమున నున్నారనియు ప్రతిపాపక్షమువారిలో 41మందికంటె నెక్కువ తేరినియు నుడివిరి. పిమ్మట, ఆహ్వానసంఘకార్యనిర్వాహక వ్యయనకు ఎన్నికలు ప్రారంభమయ్యెను. మొట్టమొదట నెన్నుకొనబడిన విషయగనే ఎస్. తియ్యగరెడ్డియారు (అగ్రతాము) శ్రీరాములు చెట్టియారు, పేక గోజా మొహిద్దీన్ గార్లు (ఉపాధ్యక్షులు) డా. పి. కృష్ణన్, కె. రెయినామిమొలెయారు కార్యదర్శులు)జై. న. లేశపతాము(కోశాధికారి)ఎం. చునియప్పచెట్టి (స్వచ్ఛందసేవకాధిపతి)గర్లు కార్యనిర్వాహక వ్యయగ వరదరాజులునాయుడుగారు రుపపాదించిరి. ఈ పతిపాదన మత్తులూ, హమతో అంగీకరింపబడెను.

సి. సి. చిదంబరం పిళ్ళెగారిని జిల్లామహాసభాధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనుటకుగూడ తీర్మానింపబడెను. ఆ. పా.

ద్రాక్ష అట్లాంటికు వైమానికపయనములో ప్రాణమును కోల్పోయిన కప్తాను టల్లీగారి భార్యకు ఒక ఇల్లును వితంతుగ జీవించుటకిచ్చిరి దీనికితోడు వేట్రుక్ గారి భార్యకను మొకును కొంతసామునిచ్చెదర గర్భముగ ఈ ఇద్దరు వితంతువులు అసాముతో జీవయాత్రను గడిపెదరు

జగులుల్ పాపాగారి మరణము

వార్డు కాంగ్రెస్

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, సెప్టె 19: జగులుల్ పాపాగారి మరణముచే వార్డు కాంగ్రెసుకు ఎక్కువ పలుకుబడి ప్రాముఖ్యతగలదు. జగులుల్ పాపాగారి విధానమునే సాగించెదమనియు బ్రిటనుతో స్నేహసంబంధములతో మనవలెననియు తీర్మానించిరి. వార్డుపక్ష పార్లమెంటుసభ్యులు 26 తేదీని సమావేశమగుదురు. జగులుల్ పాపాగారి స్థానే మస్తఫాపాపా నాహాన్ గారి నాయకునిగ ఎన్నుకొనెదరు.

విమానము బద్దలగుట

7 గురు చనిపోవుట

న్యూఢిల్లీ, సెప్టె 18: న్యూమాక్స్ బుల్ 800 అడుగుల ఎత్తునుండి పోకరు విమానము ప్రయాణములతో క్రింద బడినది. నావికుడు, మెకానికు అయిదుగురు ప్రయాణికులు చని పోయిరి. నావికుడు మెకానికు అనభవములేనివారట. ఇంకొక అయిదుగురికి చెబ్బలుతిగిలెను. చికిత్స బొందుచున్నారు.

జాలరిపడవలు తలక్రిందులగుట

టోక్యో, సెప్టె 19: జపానులో అమకాసాద్విపత్తి రమున 114 జాలరిపడవలు తలక్రిందులయినవి. ఉప్పెనచేత 70 మంది జాలరివాండ్లు కనిపించుటలేదు.

కరోనెలు, వాన్ డు ముద్దులను పిల్చుద్వారా సార్వ సానుడు జూచెను. ఇరంతయు బాల్కన్లులో జరిగినది.

బెల్గ్రేడు హాటెలులో బొంబు పేలుట

బెర్లిన్, సెప్టెంబరు 18: బెల్గ్రేడు హాటెలులో బొంబు పేలుట 7 గురు మృతగాతులైరి. దిమాక్రాటికుపక్షమునా రిప్రధానకార్యాలయముట. ఈ హాటెలు ఏదో ప్రేలుటచే అంటు కొనెనట. అమంటలు ఇంకొక రెండుహాటెల్లకు వ్యాపించెను. రాజకీయములతో దీనికి సంబంధమున్నదనుచున్నారు.

న్యూఢిల్లీలో కొత్త

జాతీయ ప్రభుత్వము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

న్యూఢిల్లీ, సెప్టె 19: న్యూఢిల్లీలో కొత్తజాతీయ ప్రభుత్వము అధికారమువహించును. కోమింటాంగుసభలో అయిదుగురుసభ్యు లొకసంఘముగ ఏర్పడి ఈ ప్రభుత్వమును పరి శీలించుచుందును. 7 గురు మంత్రులుందురు. కార్యనిర్వాహక ధర్మములను నిర్వహించుటకు విద్య పైనికి విషయములనుగూర్చి రెండుసభలుండును.

రాజమండ్రి పి.డి. ము. కోర్టులో

O. S. 122/1927.

వాది: కొవ్వలి వీరభద్రయ్య గారు.
బ్రతివాడులు: డి. గంగునాగ వెంకటరామ చంద్ర తిరుపతి రాజు గారు (2) యా. అక్కిపతి రాజుగారు. (3) యా. వెంకట నరసింహారాజుగారు.

వాది తాలూకాలో 20/9/1927 లు ప్రతివాది 1,2 ప్రతివాదులకు బహు యిప్పించి 28-5-1924 తేదీని 1,2 ప్రతివాదులచేత వ్రాసియిప్పించిన ప్రాణోలుబాకీ రాబట్టు కొనుట వాది దావాతేగా సదరు దావా ది 18-10-27 తేదీకి వాయిదా పడినది సదరు తేదీని ప్రతివాదులు క్లుప్తముగాని వకీల్ ద్వారాగాని కోర్టువారియెదుట హాజరై ఆక్షేపణలు వున్నయెడల తెలియపరచుకొనెను. లేనియెడల వారిపక్షాక్ష మును డిక్రీచేయడపుననియు యిందుమూలముగా తెలియ జేయడమైనది.

వాదముండి, 18-9-27. నిడమర్తి వెంకట్రామయ్య, వాదితరపు వకీలు.

రాజమహేంద్రవరము

మునిసిపలు ఎన్నికలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

డాక్టరు గురుమూర్తిగారి విజయము
రాజమహేంద్రవరము, సెప్టెంబరు 20: నిన్నటిదినము రాజమహేంద్రవరము మునిసిపాలిటీ మూడవవార్డు ఎన్నికలు జరిగెను. మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులు డాక్టరు గురుమూర్తి గారు, కామేశ్వరరావుగారు, ఓరుగంటి శుబ్బారావుగారు పోటీచేసిరి. వార్డునందు మొత్తము 254 మంది వోటుదలలో 226 మంది వోటుచేసిరి. కేటిదినము ఉదయము వోటు లెక్క పెట్టబడినది. గురుమూర్తిగారికి 158 వోట్లు, కామేశ్వరరావు గారికి 61 వోట్లు, ఓరుగంటి శుబ్బారావుగారికి 34 వోట్లు వచ్చినవి. డాక్టరు గురుమూర్తిగారు ఎన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడినది. ఆ ఎన్నికసందర్భమున గొప్పపుత్సవమును ప్రబలెను. గురుమూర్తిగారి అధ్యక్షతపై తమకుగల విశ్వాసమును ప్రజలు ఈ ఎన్నికలలో స్పష్టపరచిరి. (తెలివార్త.)

వాతావరణస్థితి

1927 సం సెప్టెంబరు నెల 20-వ తేదీ మంగళవారము

మట్టజలము	గత 24 గంటలలో అత్యధిక స్థాయి	గత 24 గంటలలో అత్యధిక స్థాయి	గత 24 గంటలలో అత్యధిక స్థాయి	గత 24 గంటలలో అత్యధిక స్థాయి	గత 24 గంటలలో అత్యధిక స్థాయి
గోపాలపురి	88.0	78.4	0.88	41.00	+ 15.17
విశాఖపట్నం	84.2	79.8	...	22.99	+ 8.16
కాకినాడ	86.2	76.1	0.02	21.05	+ 1.95
మచిలీపట్నం	81.8	75.0	0.50	25.06	+ 2.84
కర్నూలు	86.0	72.9	0.13	15.38	+ 2.09
బళ్లారి	87.4	71.8	0.48	7.85	+ 1.88
అనంతపురం	...	...	...	14.50	+ 1.50
దడక	91.6	75.0	...	14.47	+ 2.47
నెల్లూరు	90.4	77.6	...	9.00	+ 1.88
మద్రాసు	90.4	76.8	0.12	10.15	+ 8.55
దక్షిణాంధ్ర	89.9	77.7	...	7.02	+ 6.82
నీలమ	89.5	70.4	0.48	25.75	+ 7.91
కోయంబూరు	88.7	72.8	...	8.64	+ 1.48
తిరువనంతపురి	94.4	78.0	0.42	10.75	+ 0.98
కాకతీపట్నం	90.7	76.9	...	5.28	+ 4.08
మధుర	94.0	78.8	0.20	11.31	+ 0.54
హంపి	65.2	77.0	0.55	0.82	+ 0.98
తిరునల్వేరి	...	...	...	1.11	+ 1.09
తిరువేండూరు	79.4	74.4	1.26	28.28	+ 0.62
గొల్లపూడి	82.4	75.0	0.87	66.87	+ 8.47
గొల్లపూడి	86.6	74.2	1.60	85.82	+ 0.55
మంగళూరు	85.8	78.9	0.18	105.47	+ 1.41
తెనకవూరు	81.7	65.1	...	16.27	+ 0.66
మేకలూరు	72.8	62.5	0.12	114.86	+ 18.87
కాకతీపట్నం	65.0	58.8	0.89	22.51	+ 1.49

సర్కారులు: మచిలీపట్నములో 0.50" గోపాలపురిలో 0.88" కాకినాడలో చిరుముగాను వర్షించెను. మొత్తముమీద మట్టు ఏపారముగానన్నది. కాకినాడలో 8 1/2 మచిలీపట్నములో 9 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. మచిలీపట్నములో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్: బళ్లారిలో 0.48" కర్నూలులో 0.18" వర్షించెను. బళ్లారిలో 8 కర్నూలులో 4 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ.

కర్నాటకము: మద్రాసులో 0.12" వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగనన్నవి. నెల్లూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 2 1/2 నుండి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్, సహాయ సాంకేతికాధ్యక్షుడు.

మహాత్ముడు సంచారమును

విరమింపడు

ఆరోగ్యము బాగుగానేయున్నది
మధురతో మహాత్ముడు సంచారమును విరమింపవలెనని డాక్టరులు సలహానిచ్చి రని నిన్న కుంభకోణంనుండివచ్చిన రెంటి వార్తను ఖండించుచు మహాత్ముని సన్నిధానంబునను మహాదేవ దేశాయిగా రోకతంతివార్త నంపిరి. మహాత్ముని ఆరోగ్యము బాగుగానేయున్నది. సంచారమును యథాప్రకారముగా సాగించును గాని విరమింపడని తిరుచునాపల్లినుండి నిన్న 19-వ తేదీని దేశాయిగా రు తంతివార్తనంపిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)
మహాత్ముడు వంపిన తంతివార్త
"మహాత్ముడు స్వస్థతగానుండుటచే సంచారమును విరమించునని ప్రతికలలో ప్రకటించబడెనని నిన్న 19 వ తేదీని మహాత్మునకు తెలిసినపుడు మహాత్ముడు నవ్వెను. ఈవిషయ మన నొకమిత్రు డాక్టరుతో తంతివార్తనంపగా మిత్రు వార్తా ప్రతికలను నమ్మనలదని యిదివరకే చెప్పియుంటిని. నా కారోగ్యము చాల బాగుగానన్నది. సంచారము వెంటనే ప్రారంభించి విరమింపను" అని మహాత్ముడు మరల తంతివార్తనంపెను, అని నేడు (20 వ తేదీ) తిరుచునాపల్లినుండి తంతివార్త వచ్చినది. (ఆ. ప్రె.)
తిరుచునాపల్లిలో విద్యార్థులు 1767 రూపాయల నొసగుట
నేడు 20 వ తేదీ ఉదయమున తిరుచునాపల్లిలో విద్యార్థులు మహాత్మునకు సన్మానపత్రముతోపాటు 1767 రూపాయలునుగూడసమర్పించిరి. హిందీని శేర్మకొనుడు, ఖచ్చర్లుకట్టుకు, అని మహాత్ముడు వారికి బోధించెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

రాబోవు కాంగ్రెసు ఏర్పాటు

దక్షిణ యిండియా రైల్వేవారి యిసుపదారి (మద్రాసు నుండి రామేశ్వరమునకు పోవు యిసుపదారి) కాంగ్రెసు దేశాలువేయబోయెడి మైదానముల మధ్యగుండా పోవును. మద్రాసు లో ఎక్కువరైల్వే పనులు నుండి బహుముదెరి కాంగ్రెసుమైదానముగుండా వెళ్లెడి రైల్వే చట్టము స్టేషను వద్ద ఆరగు. ఈ మధ్య కాంగ్రెసుభవములు నిర్మించబడు చోటగూడ రైల్వే ఆరగుటగా చిన్న ప్లాటు షాకము ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా దక్షిణ యిండియా రైల్వేకం పేసీవారిని కాంగ్రెసు ఆహ్వాన సంఘమువారు కోరిరి. రైలు పట్టాలమీదుగా జలలు మైదానములోని యావలిభాగము నుండి అవలిభాగమునకు దాటిపోవుట కొక ఓనర్ డ్రైస్టింగ్ తె నను నిర్మించుటకూడ రైల్వేకంపేసీవారు అంగీకరించిరి.

రైలు టిక్కెట్లు అమ్ముటకును, రైలుమీదికొనిపోవకు సరకులు సామానాలు తూచుటకును కాంగ్రెసు పండిట్ల మధ్య యందు పలుకాపులలో రైల్వేకంపేసీవారి ఏజెంట్లుగల కార్యాలయములు నెలకొల్పబడును.

న్యాయమైన కాంగ్రెసు ప్రతిఘటన కందకీసి-వాలం టీరలకందరికిని-వదరు రైల్వేమీద మద్రాసునుండి కాంగ్రెసు ప్రదేశమునకు తక్కువరేట్లకు టిక్కెట్లు నమ్మకలసినదిగ రైల్వే కంపేసీవారు కోరబడిరి.

గాయకబృందము

కాంగ్రెసులో జాతీయ కీర్తనలు పాడుచుకై యొక గాయకబృందమును తర్ఫీదుచేయుటకు నిర్ణయించబడినది. గాత్రము మాత్రమేగాక-వేణువు ఫిడెలు యంత్రవాద్యగాన ము కూడా యీ గాయకులలో కొందరికి వచ్చియుండువలెను. ఈ గాయకబృందములో చేరదలంచినవారు పేర్లను మహాజనసభలో కాంగ్రెసుయముగల మ్యూజిక్ సమితికి యొక్క సెక్రటరీగారికి తెలియజేయవలెను.

మధుర

మంత్రిగారు పరిశ్రమల పరిశీలించుట
మధుర, సెప్టె 20: మునిసిపలు సన్మానపత్రమునకు జబాబుజెప్పుచు గొల్లపూడి నాథమొదల్యారుగారు, అభివృద్ధికా ఖామంత్రి మధురలో పూర్వార్థి లెక్కనయున్నారనియు వారివ్యాపారముండవలసినంత అభివృద్ధిచూర్చు బుట్టియొందెదరు గాన తానాపురమునందుండు కొద్దిరోజులు వారిపరిశ్రమయొక్క లోపాలోపములగురి పరిశీలించునని జెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

మతదూషణనేరమను బిల్లు ఆమోదింపబడుట

ప్రభుత్వ సభ్యుల బిల్లులు

భారత శాసనసభలో చర్చ వివరములు

సీమా, సెప్టెంబరు 19 — భారత శాసనసభ తేలికనము ఉదయము 11 గంటలకు గా॥ వి. తె. పరిషత్తులో ఆగమమును సమావేశమయ్యెను. ఆనంతరము ప్రభుత్వ సభ్యుల బిల్లులను చూపుటకు ప్రభుత్వము చేతులు కొనెను. సీమావదిలి కమిషన్ గామములను పోషించుట కొరకు ప్రభుత్వము ఆలచన గలదిను.

ప్రభుత్వ సభ్యులు

రాజకీయ వైదిల విషయం

యస్. సి. మిత్రగారి ప్రశ్నకు ప్రభుత్వ సభ్యులు గా. హోం మెంబరు ఈ కిందివిధమున ప్రభుత్వము సమాధానము. వంగ రాష్ట్రమున నిర్వహించబడిన రాజకీయ వైదిల ఇక రాజకీయ వైదిలను ఉద్ధరించుటకు పాటుకొనవలసి వచ్చిన మొదటి సారి విషయము ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించినది. కాని ఇట్టి వాగ్దానమునగునవారందరు విషయము చేయబడదని తలచుచున్నారు.

సర్వతలవాలాగారు

భారతదేశమునకు సర్వతలవాలాగారు రాకుండునట్లు పాపములను రద్దు చేసి, ముఖ్యముగా ప్రసాదించునగు రీతి గల ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము ప్రభుత్వము చేపట్టి, కడ చిన ప్రభుత్వము సర్వతలవాలాగారు భారతదేశమునకు వచ్చిన వున్నవారి ప్రవర్తనమును ప్రభుత్వమువారు గమనించుచుండిరి. వలల వారు భారతదేశమునకు వచ్చిన శాంతికి భంగము కలుగునీ మో అనభయముతో ప్రభుత్వమువారు పాటుకొనవలసి గట్టు చేసిరి. ఈ విషయము ఇండియా మెంబర్ ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేయబడినది. ఈ విషయము ఇండియా మెంబర్ ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి జరిగిన ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రభుత్వము ప్రకటించుటకు విలువైనది.

మేయోకన్యగ్రంథము

మేయోకన్యగ్రంథము విషయము పలువురు అడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వ సభ్యులకు గా॥ హోం మెంబరుగారిట్లు చెప్పిరి. ప్రభుత్వ సభ్యులకు గాని ఆంగ్లో హిందూ వైదిల ప్రకటించుటకు ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారు ఉద్దేశముగ పంచెట్టిరను వార్త నిరాధారమైనది. ఆంగ్లమున వ్రాయబడునట్లు ప్రభుత్వమువారు గాని సీ. వి. డి. వారు గాని మేయోకన్య కేటి ప్రశ్నకు సమాధానము గావించలేదు.

ఇతర రామిగారు:—ఈ ప్రశ్నకు నందు చేర్చబడిన గ్రంథము ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సప్లయచేసినవికావా?

క్రియగారు:—నాకు తెలియదు.

ఇతర రామిగారు:—పంజాబు సీ. వి. డి. వారు మిస్ మేయోకు అన్ని విషయాల తోడ్పడలేదా?

క్రియగారు:—ఈ ఆలోచన నిరాధారమైనది.

పంజాబు ప్రభుత్వ సభ్యుల ప్రశ్నకు ప్రభుత్వ సభ్యులు గా॥ హోం మెంబరుగారిట్లు చెప్పిరి. ఆంగ్లము అమెరికాదేశములోను ఇంగ్లండు దేశములోను ప్రకటించబడిన ఈ కరెండు ప్రతులను చదివినాను. ఈ రెంటికి భేదములు గాదు తోచలేదు.

మేయోగారు:—మహమ్మదీయ విషయము కొన్ని అసత్య ప్రకటనలు అమెరికాదేశమున ప్రకటించబడిన ప్రతియందు చేర్చబడినవి ఇంగ్లండు నందు ప్రకటించబడిన ప్రతిలో ఈ భాగాలు తీసివేయబడినవి.

కోమారుగారు:—నాకు తెలిసినంతవరకు ఇట్టి భేదములు గానరావు.

రా. బి. — గాంధీన హత్యకు యస్. సి. బోసుగారు చెప్పినట్లుగా కొన్ని భాగాలు మేయోకన్య తన గ్రంథమున ప్రకటించినవి. తన విషయము మేయోకన్య వ్రాసిన వ్రాతలు అసత్యములైనవి గాని బోసుగారు గావించిన ప్రకటనలను ప్రభుత్వమువారు చూచిరి?

ప్రభుత్వ సభ్యుల బిల్లు ప్రభుత్వము చేయబడదని.

నాగపూరు అర్జులవిషయము అట్లు కాదని నిర్ణయించుకొని ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమున మహమ్మదీయులు భయపడి కుదుర్చుకొనవలసి కోరిన నివాసముల స్వేచ్ఛను కొనసాగించు ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమును నిర్ణయించుకొని హోం మెంబరుగారు చెప్పిరి.

మతదూషణను నిషేధించుట

సిక్కుల మతదూషణ నేరము నిర్ణయించుట క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోడును సవరింప గా॥ హోం మెంబరు గారు పాటుకొని వచ్చిరి. చర్చ ప్రారంభించబడినది. (కడచినవారం బిల్లుగా నాలుగవ వార్తలు ఆమోదింపబడినవి.)

ప్రాసీక్యూటు చేయు అధికారము

ప్రభుత్వమువారి కుండగూడదు

ఈ చట్టము ననుసరించి ప్రాసీక్యూటు చేయు అధికారము ప్రభుత్వమువారి కుండగూడదని సందేహ భావము భాగంగా రోక సవరణ నుపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ప్రభుత్వమువారు ఇంతవరకు మహమ్మదీయ సంఘముపట్ల పక్షపాతము చూపుచునేయున్నారు. క్రైస్తవులు మహమ్మదీయులు హిందూలు తమను తిరస్కరించుచు ఎన్నియో వ్రాసిన వ్రాసిన ప్రభుత్వమువారు చేయలేదు. రంగీల నూలు గ్రంథము ప్రకటించబడినానే ప్రభుత్వమువారు ఈ బిల్లు తెచ్చి, ఇట్టి పక్షపాతముల ప్రభుత్వమువారికి ప్రాసీక్యూటు అధికారము ఇవ్వబడదని నాటి ప్రభుత్వము సర్ అట్లు సకయముగా సవరణ నుపపాదించుచు సెలవుమిట్టివారు ఈ విషయము ఆలోచించి ప్రాసీక్యూటు అధికారము ప్రభుత్వమువారి కుండగూడదని తీర్మానించినది క్రియగారు చెప్పిరి. భావముగా భాగంగా రోక సవరణ అధిక సంఖ్యకు చే నిరాకరింపబడినది.

జామీను ఇవ్వకూడదను నేరము

ఈ చట్టమునకు సరిచి ఇచ్చినవిషయాలని జామీనుపై విడుదల చేయబడినది అట్లు చెప్పిరి. రోక సవరణ నుపపాదించిరి. ఈ చట్టము క్రింద లేబడిన కేసులను ప్రధాన రాజధాని మాజీ స్ట్రీటు విచారింపవలయు వారి విచారణకు లోబడిన ఇతర నేరములతో ఈ కేసులను నాక్ బెయిల్తో నేరముగ నుండవలయుననియు వ్రాగారు చెప్పిరి.

అమర నాథున త్రగారు సవరణను ఆక్షేపించుచు ఈ సవరణ ఆమోదింపబడిన, నిరంకుశాధికారార్థమునాటి అనవసరముగ ఎక్కడ అధికారము లాసగింపబడినది.

ప్రభుత్వముపక్షమున క్రియగారు సవరణను బలపరచిరి. నియోగి, జమకర్తగారు సవరణను ఆక్షేపించిరి. సవరణ అధిక సంఖ్యకు చే ఆమోదింపబడినది.

కాలనిర్ణయము

ఈ చట్టము 1920 వ సంవత్సరమువరకు మాత్రమే యుండవలయునని నియోగిగారు రోక సవరణ నుపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

సంగ్రహములకు సాంఘిక విభేదములను ముడిబెట్టుట ప్రభుత్వమువారి ఆచారమైనది అంతేకాక ఈ బిల్లు ఆధారముగా కొని ఒక సంఘము వారిని వరియొక సంఘమువారి పై పరిశోధించు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనవచ్చునని కొందరు నూచించుచున్నారు. మహమ్మదీయులపట్ల అభిమానము చూపు అవసరమని ప్రభుత్వ సభ్యులు బహిరంగముగ ప్రకటించుచునేయున్నారు. భారత ప్రభుత్వ సభ్యులకు ప్రభుత్వ సభ్యుల ప్రభుత్వమువారు తమ ఆగమమును పోషించునని హిందువుల ప్రభుత్వమువారికి గల అభిమాన అవరణలను తెలుపుచున్నది. ఇట్టి పక్షపాతములకు ప్రభుత్వమువారికి ఈ అధికారము లివ్వబడునని అను సందేహము ఏర్పడుచున్నది. కావున ఈ చట్టము మూడు సంవత్సరములకాలమే అమలు నందుండవలయునని కోరుచున్నాను.

క్రియగారు సవరణను ఆక్షేపించుచు బిల్లు యొక్కముఖ్య సిద్ధాంతమును రెండుపర్యాయములు అంగీకరించిన సభ్యులవారు ఈ సవరణను నిరాకరింపవలయునని కోరిరి.

సవరణపై సభ్యులకు పుచ్చుకోబడిన అనూలముగ 82 య, ప్రతిపూముగ 43 మంది సభ్యులకు వోటి.

బిల్లు ఆమోదింపబడుట

సంపదించిన బిల్లును చట్టముగ ఆమోదింపవలయునని క్రియగారు గుఱపాదించిరి.

కలసలు క్రాఫర్డుగారు ఉపపాదనమును బలపరచుచు ఇట్లు చెప్పిరి. ఇటీవల భారతదేశమున సాంఘిక విభేదము తీవ్ర రూపము దాల్చుచున్నది రాజకీయ విభేదము తీవ్ర రూపము దాల్చుచున్నది నాగపూరు జాతీయ పోరాటములకు గొట్టాలు జరిగెను సాంఘిక విభేదములను పురికొల్పు పత్రికల నిరాకరింపవలయునని కాన్పురు యూనిటీవోర్డువారు తీర్మానించుట సుభిమానము. ఈ చట్టము లాభముకలుగునని నమ్ముచున్నాను.

బడేజమాను రాజన బక్షిగారు బిల్లును బలపరచుచు ఉరురునందుమాట్లాడిరి గయా ప్రసాద సింగుగారు బిల్లును ఆక్షేపించుచు ప్రభుత్వమువారు తమ అధికారములను దుర్వినియోగ మొనర్చెదరనభయము తెలిపిరి హిందువులు ఎప్పుడు పరమతసహనమును ప్రకటించు ఆచారముగలవారయిన హిందువుల వ్యవస్థించి ఈ బిల్లు తెచ్చుట విపరీతమనియు చెప్పిరి.

దేశమునకు లాభకరమైన బిల్లును పుచ్చుచు హిందువులు ఆక్షేపించుట ఈ ప్రవర్తనమును నాయకులవహించుట ప్రహసనముగ నన్నదని అట్లును వట్టిచెప్పిరిగారు చెప్పిరి.

మన్మథ కేశవగారు బిల్లును ఆక్షేపించుచు క్రాఫర్డుగారిపై ఖండించిరి ప్రకాశంగారు బిల్లును ఆక్షేపించుచు ప్రతి కలకు సాక్షాత్తం ప్రభుత్వముండదనిరి. కె. సి. రాయగారు బిల్లును ఆక్షేపించుచు మహమ్మదీయులలో అధిక సంఖ్యలు బిల్లును ఆక్షేపించుచున్నారనియు, శాసన సభమునది మహమ్మదీయులు బిల్లును బలపరచుట విపరీతముగ నున్నదని బిల్లును ఖండించుచు మహమ్మదాబాదు మహారాజుగారు తెలిపిన అభిప్రాయమును రాయగారు చదివిరి.

క్రియగారు చర్చకు ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము బిల్లునందు కొన్ని అంశములను అన్నను ప్రస్తుత పరిస్థితులతో ఇట్టి బిల్లు అవసరమనిరి.

బిల్లును చట్టముగ ఆమోదింపవలయునను ఉపపాదనముపై సభ్యులకు పుచ్చుకోబడినది. 61 అనూలముగను 26 మంది ప్రతిపూముగను సభ్యులకు వోటి. బిల్లు ఆమోదింపబడినది. సెలవుమిట్టివారు సవరించిన విధముననే బిల్లు ఆమోదింపబడినది ఒక మాత్రము మాత్రము సభ్యుల గావించిరి. ఆ చట్టము క్రింద నిర్వహించబడినవారిని జామీనుపై విడుదల చేయునట్లు నని సెలవుమిట్టివారు నూచించిరి. చట్టము ననుసరించి నిర్వహించబడినవారిని జామీనుపై విడుదల చేయరాదని సభ్యుల సవరణగావించిరి. ఈ ఒక్క మాత్రము మాత్రమే గావించబడినది.

ప్రభుత్వ బిల్లులు

సిక్కుల విషయ సిబిసి క్రిమినలు పరిపాలన బిల్లు, శ్రీ పంజాబును చట్టపు సవరణ బిల్లు, ఆహుతిలను ఎమిగ్రేషన్ బిల్లు ఆమోదింపబడినది. నావిక విషయము వానాజాతీయ సాధారణ ఒడంబడికలు ఆమోదింపవలయునని సర్ బార్జె రెయ్ నీగా యప పాదించిరి. ఈ విషయము కొంతవరకు జరిగినవిషయము ఉపపాదనముపై చర్చ ముగియకదినమునకు ఆపుచు చేయబడినది.

సిక్కుల నిరీక్షా ఫీసుల సెన్సర్స్ కేయలకు ఫీసుల పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయు విషయము ఆలోచించుటకు విచారణ సంఘము కేంద్రీకరణ చేయవలసి గా॥ క్రియగారు గుఱపాదించిన తీర్మానముపై వరలచ్చి ప్రారంభ మయ్యెను. చీకటిపడుటచే సభను ఆపుచు చేయవలయునని సర్ వారిసింగుగారు యప పాదించిరి సభను ఆపుచు చేయుటచే ప్రభుత్వము వారు విచారణ సంఘమును నియమించుచునని అభ్యుత్థాను నూచించెను. ఈ నూచనను క్రియగారు అంగీకరించిరి. అంతటితో సభ రేపటివరకు ఆపుచు చేయబడినది. (అ. (పె.))

వంగ రాష్ట్ర వైదిలు

యస్. సి. మిత్రగారి కృషి

సీమా, సెప్టెంబరు 19:—వంగ రాష్ట్రపు రాజకీయ వైదిలను విషయము చేయు విషయము యస్. సి. మిత్రగారు సీమాకు వచ్చినది మొదలు గొప్ప కృషి సలుపుచున్నారు. గా॥ క్రియగారు గారిలోను ఇర్వియ ప్రభుత్వ గారిలోను రాజకీయ వైదిలను సంబంధించిన విషయములను గురించి పేరు మాట్లాడిరి. ఈ విషయము ఆలోచించు రాజకీయ విభేదము వాగ్దానమునగునట్లు తెలియుచున్నది. (పీ. (పె.))

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా గ్రామపంచాయితీల సభ
శ్రీ దండం రామయ్యారాజుగారు బి. ఎ. డి. యల్.
యల్. యల్. గా రద్దయ్యచేయబడుతుంది.
జూలై 24వ తేదీన రెండు గంటల సమయము జరుగును.

గోదావరి ఏజన్సీ కౌన్సిలు సంగ్రహము

(1) పోలవరం, చోడవరం, ఎల్లవరం, భద్రాచలం, వెంకటాపురం తాలూకాలందు నివసించు కౌన్సిలు అభిమానులు వెంటనే కౌన్సిలు సభ్యులుగా జేరి కౌన్సిలు సభ్యత్వ రుసుము క్రింద రూ 0-4-0 లు గాని లేక రెండువేల గజముల స్వయముగా వడికిన నూలుగాని దరఖాస్తుతో ఈ కార్యస్థానము నకు ఈ సలూఖులలోపుగా పంపగోరుచున్నాను.

(2) మదరాసులో జరగబోవు 42 వ దేశీయ మహాజన సభకు ఆసక్తిగా వర్తించువారు 15-9-27 వేదీ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రతినిధి ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘకార్యదర్శి గారి సహకారమున దాని ప్రకారం రూ 1-0-0 ఆర్థిక దరఖాస్తు ఈ కార్యస్థానముకు ఈ సలూఖులలోగా పంపవలెను ఈ సలూఖుల తరువాతను దరఖాస్తులు తీసుకొనవలెను.

పునలూరి కోడండ గ్రామయ్య

స్వరాజ్యశ్రమం, పోలవరం, గోదావరి ఏజన్సీ

బంగారు వెండి వస్త్రా నిలంబోటీసు

తిరుమల తిరుపతివగయిరా దేవస్థానములలో 1927వ సం॥ జూలై నెల మొదలు 1927వ సం॥ ఆగస్టు నెల వరకు వచ్చిన బంగారు వగయిరావస్త్రపులు యీదిగువ కనుపరచినవాటిని 1927వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 22వ తేదీ గురువారం పగలు 12 గంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం, ఖజానావద్ద ఆదినమున్న తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలంవేయబడును. యేలంలో సవాలుచేయుకొరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందుగా రూ 100-0-0 యట్ల ధరావత్తుకట్టి యేలంలో సవాలు చేయవలసినది. పూర్తియైన బంగారు లేక వెండి నగలను వేరు లాట్లుగా యేలంవేయవలసినదిగో కోరిన వారిగు వేయబడును.

యేలములో సవాలు ఖాయపరచబడిన విషయమునుగురించి శ్రీవిచారణ కర్తలవారి మంజూరు పుత్రపు సాదరైన తేది లాగాయతు 30 దినము లలోపల సవాలు మొత్తమును చెల్లించి లాట్టును పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాలోపల తీసుకొననియెడల వాయిదామీరిన తేదిలోగాయతు 30 దినములవరకు స॥ లాట్టును, అమానత్తులోవుండవలెను. అట్టివారికి దినం 1-కి లాటు 1-కి రూ 2 యలు రెండు రూపాయలు జరిమానా చెల్లించి లాట్టు పుచ్చుకోవలయును. అందుకు తప్పనియెడల స॥ లాట్టును మరుయేలంవేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగేనష్టమును క్రమప్రకారం అసల్ సవాలుదారునద్దనుంచి వసూలుచేయబడును.

- (1) బంగారు ధపా 1-కి 3౦ తుల్యంతున 1400
  - (2) బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు 8
  - (3) వెండి ధపాకు 1000 తుల్యంతున 8500
  - (4) వెండినాణ్యములు లాటుగా రకములు 1
  - (5) ఖాళీరూపాయలు రు॥ 2677
  - (6) తేగడరూపాయలు ధపాకు 1000 సం॥ రు॥ 1772
  - (7) తేగడపైసాలు వకలాటుగా రు॥ 315
  - (8) తాంబ్రము ఒకలాటుగా శేర్లు 1488
  - (9) రాగిపైసాలు, పాతలు వకలాటుగా శేర్లు 368
- దేవస్థానం ఆఫీసు } పై శ్రీ మహాంత
తిరుపతి 15-9-27 } ప్రయాగదాశిశీ
విచారణ కర్తలువారు.

గుజరాతు వలదలు

సార్వభౌముని విరాళము

సీమా సెప్టెంబరు 18— భారతదేశమున వలదలవల్ల నష్టపడి సహాయార్థమై స్థాపించబడినదికి సార్వభౌముడు 2000 రూపాయలు విరాళమందిరి. రాజప్రతినిధిగారు భారతదేశపు ప్రజలపక్షమున కృతజ్ఞత తెలుపుచు ఉచితవిధమున ప్రత్యుత్తరమందిరి.

బొంబయి, సెప్టెంబరు 19:—బొంబయి మునిసిపాలిటీ వారు గుజరాతువరదల సహాయనిధికి లక్షరూపాయలు విరాళ మొసగవలయునని కార్పొరేషను సభ్యుడొకడు ఒక తీర్మానముపాదించి నోటిసుపంపెను. మునిసిపాలిటీధనమును మునిసిపలు సరిహద్దులవెలుపల వ్యయపరిపకూడవను నిబంధన ననుసరించి ఈ తీర్మానముపై చర్చ జరుపగూడదని అభ్యుత్తుడు నిర్ణయ మొసగెను. (ఆ. ప్రె.)

గుజరాతు వరదలకు సహాయనిధి

పర్రాకిమిడి రాజాగారు.	రు	500
చంద్రాను యునైటెడ్ గిల్స్.	రు	100
వి. రాధాకృష్ణయ్యగారు	రు	50
గౌ. సర్ అన్నామలైచెట్టి	రు	50
ఏ. బాలకృష్ణమొదలియ్యగారు.	రు	75
గౌ. న్యాయి. రామేశ్వరగారు	35-0-0	
సర్ కే. వి. రెడ్డినాయుడుగారు	25-0-0	
గౌ. ఆర్. యస్. ఆరోగ్యస్వామి మొదలియ్యగారు	20-0-0	
అనంత గిరిరావుగారు	10-0-0	
పి. కుండుపల్లికర్నూరుగారు	10-0-0	
సి. వి. గోపాలగారు (ఉత్తర మలబారు)	5-0-0	
కే. యస్. వి. రావుగారు (నేలం)	రు	5
జే. ధాంపసుగారు (రంగూన)	"	5
ఒక అభిమాని	"	2
	"	892

మాంజీల గ్రామవాసులు పైనిధికి 28-8-0౦ వసూలు చేసి యిచ్చిరి.

తూర్పు పడమర గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాల శెట్టిబలిజ సంగ్రహము

సప్తమ వార్షిక సభ

ఈసంవత్సరము సెప్టెంబరు 27 వ తేదీ మంగళవారం ఉదయము ౧౦ 8 లకు ఏలూరు తాలూకా భీమడోలు గ్రామము లో జక్రంశెట్టి భీమయ్యగారి భవనమందు శెట్టిబలిజసంగ్రహము యొక్క సప్తమవార్షిక సభ జలుపబడును. చింతకుల నూరయ్య గారగ్రాసవాధిపత్యము వహించుటకు దయతో సంగీకరించిరి.

* * *

ఈసంవత్సరము సెప్టెంబరు 28 వ తేదీ బుధవారం ఉదయం ౧౦ 8 లకు ఏలూరు తాలూకా భీమడోలు గ్రామములో ము. రా. శ్రీ. జక్రంశెట్టి భీమయ్యగారి భవనమందు కార్వనిర్వాహక సంగ్రహ సమన్వయము ము. రా. శ్రీ. దొమ్మేటి వెంకట రెడ్డిగారి యాధిపత్యమున జలుపబడును.

గుబ్బల రామన్న, గౌరవకార్యదర్శి.

ఖరగపూరు సమై

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 17:—ఖరగపూరులో పరిస్థితులు సామ్యముగనన్నవి. పనివారిలో అధిక సంఖ్యాకులు జీతములు తీసికొనిరి. పనులనుండి తొలగింపబడినవారికి రేపటిదినము జీతము లివ్వబడును. (ఆ. ప్రె.)

క రా చి

క రాచి, సెప్టెంబరు 17:—క రాచిలో మహమ్మదీయులు ఒక హిందు బాలకుని మహమ్మదీయమతమునందు చేర్చుకొనిరి. ఆ బాలకుడైనది అని తండ్రి కేసు తెచ్చెను. కాని జిల్లామేడికలు అఫీసరు పరీక్షపలికి బాలునకు 19 సంవత్సరముల వయస్సున్నదని సర్టిఫికేటు ఇచ్చెను. ఈవిషయమై సెషన్సుకోర్టులో కేసు జరుగుచున్నది. హిందువులను మహమ్మదీయులకు సంస్కర్త యొక్క తీర్మానముగ నుండుటచే రెండు నెలల వరకు సభలు జరుగకూడదనియు పీఠులలో ఎవ్వరు కర్రలుపుచ్చుకొని తిరుగకూడదనియు జిల్లామజిస్ట్రేటు ఉత్తరువులు ప్రకటించిరి.

లిజరు కలము

సుమారు 100 రకములలో
తయారు చేయబడుచున్నది
మీకు తెలిసినది
ఒకటి గలదు
మామూలు 10 ఆర్. సేప్రీ 100 పి.
సెల్ఫు-ఫిల్లింగు 40 పి.

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3434
MADRAS.

ముఖ్య ప్రకటన

3970

యూనైటెడ్ గారి టెక్స్ టెక్స్ టెక్స్ రెండు భాగములు. ద్వితీయము ప్రధానము. రామకృష్ణమిషన్, నేనాశ్రమమువారిచే గొప్ప గ్రంథములనుండి తీసి వ్రాయబడినది. హామీపాతి రసవాదకాస్త్రము పలువిధములుగా ననుసరించియేయున్నది. లాభములు, రామకృష్ణమిషన్ నేనాశ్రమము, ముత్రిగంజ్, అలహాబాదు, వారికే చెందును. వెల రు 5/- వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. పలయవారు:—
రామకృష్ణమిషన్ నేనాశ్రమము, ఉచిత వైద్యశాల, ముత్రిగంజ్, అలహాబాదు.

శాస్త్రాత్మక మైన జ్యోతిషం

భవిష్యత్తును గురించి 6 వ్యాయ మైన ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ 1-0-0 ప్రైవేట్ ప్రశ్నకు 0-4-0 సంవత్సర ఫలము వ్రాయుటకు రూ 5-0-0. వి. పి. ఖర్చులు జేరు. ప్రశ్న వ్రాయుకాలము తెలుపవలయును. సర్వకార్యములందు జయము నొసగు శ్రీ నుబ్రహ్మణ్యకవచము రూ 2-8-0. శ్రీ విశుబ్రహ్మణ్య జ్యోతిషకవచనలిపియు. 8860 తిరు తేడి, చిత్రాచలజిల్లా.

చిక్కు వ్యాధులకు

అద్భుత చికిత్స

కడచిన 6 సం॥ రమలనుండి పలువిధ చిక్కు వ్యాధులచే బాధపడుచుంటిని. పాత్రికడువునందు అమితమైన బాధయుండెను. మూత్రవాళమునకు సంబంధించిన వ్యాధులుండినందున ఆదిభోజనానంతరం ఓర్పుకొనుటకు తాళలేనంత అధికమయ్యెను. నేను విసర్జించునూత్రమునందు కుక్కము మేహునీరు మిశ్రమయ్యుండెను. కాన మూత్రవిసర్జనకాలమునందు సుదరు భాగములు తిమురుగాను, స్పృహలేకను యుంబూయుండెను. వీటికితోడు అజీర్ణముకూడ యుండినందున ఆహారము నోటికికొనించకపోయెను. నేను అనేక అయుర్వేద టింగ్స్ వైద్యులను కౌమధనేజ చేసితిని. అయితే నిర్భరకమయ్యెను. ప్రస్తుతము ఘద్రాసులో మైలాపూరునందు, టిన్ పె రారీయూ వీధిలో ఆల్బర్ట్ లాజియందు న్న తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురివాసియునగు పండితస్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారువారు ఏనుగకాలు తీయము, కుప్పము, మొదలగు అనేక చిక్కు వ్యాధులను కుదిర్చిరి విని తుది ఆశతో వారివద్దచికిత్సను ప్రారంభించితిని. ఒక నెలలోపలనే ఘాతకడుపునందుండిన బాధమాయమయ్యెను, తరువాత చికిత్సచేసిన విగత వ్యాధులన్నియు నన్నువదలి సంపూర్ణారోగ్యము నందినది. వ్యాధిని జయప్రదముగ కుదిర్చుటలనబట్టి పండితులవా రెవ్వడుగాని పూచీనిచ్చుటలేదు. ఆట్లుపూచీ యువ్వవలసినదని ప్రార్థించినందు వారట్లు చేయనిరా కరింతురు. నమ్మకయుంపినచో తనవద్ద చికిత్సప్రారంభించ వచ్చునని పండితులవారు స్పష్టముగా ప్రతియొక్కరికిని తెలిపెదరు. 2117

కొత్త రామసుబ్రహ్మణ్యం శెట్టి,
నీలినందు వ్యాపారములు (నుకాం మాంబగల్)
పైదాశేటతాలూకా,

రాయల్ కమిషన్ వారి శిఫార్సుల కొరకు వేచియుండు వద్దు!

హిందూదేశపు భూములకు తగునట్టియు, అనాదివైనట్టియు భూమిని

రాన్ సమ్ గారి

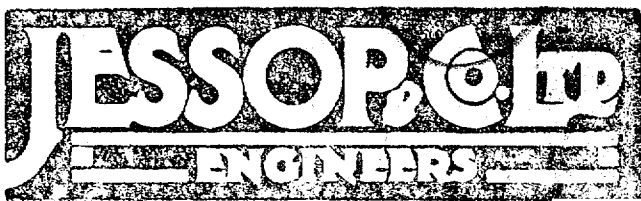
మెన్బర్. "మాన్ సూన్" "జార్."

యినుపనాగళ్లు, తగ్గింపు ధరలకు సిద్ధముగా నున్నవి.

వ్యవసాయ పరిశ్రమ శాలలకు, సహకార సంఘములకు, తదితర సంబంధితులకు ప్రత్యేకపు కమీషనులు యివ్వబడును.

నాగళ్లను మిగతా పరికరములును ఎల్లప్పుడు విరివిగా సరఫరా చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నవి.

పూర్తి వివరములు గోరువారు ముఖ్య ప్రతినిధులు

జె సా వ్ అండు కం వె నీ ల్ మి ట్ డ్

ఇంజనీర్లు. ఆనివ్రాయుడు.

(INCOPRORATED IN GREAT BRITAIN.)

CALCUTTA.

MADRAS.

BOMBAY.

DELHI.

Post Box No. 21.

LUCKNOW.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రోద్యమానికి తమ మునుందు కృష్ణా నదుల వలె నుండే ఆంధ్రుల కీర్తికాంతులను నలుదిక్కుల నెడలబడ్డ ఆంధ్రోద్యమ మను పేరునొక యుద్ధమును ప్రారంభించి క్రమముగా ఒక రూపము నిచ్చి ఆంధ్రహోద్యమముగా జరుగుచున్నది. అప్పుడు ఆంధ్రులచే జయ ప్రథముగా జరుపబడి ఆంధ్రోద్యమము చాటుచు ఆంధ్రులు, ఆంధ్రోద్యమ, ఆంధ్రదేశము, ఆంధ్రరాష్ట్రము, ఆంధ్రవిద్యాసంస్థలు అని విశ్వతంత్ర్యముతో ప్రతిధ్వనించి ఆంధ్రులతపనాశములను మేలుగొలుపు నక్కాలమున పబ్లిక్స్ కమిషనువారు యా కంప్లెషనును గూర్చి ప్రశ్నింపగా ప్రస్తుతము స్థాభిమానమే ప్రధానముగ కేసులను పాక్షికము నవలంబించి ఆభిమానముచే తమ రాజమండలియందే ఆంధ్రోద్యమ ఫలితములను ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయస్థాపనకొరకు సకలశ్రమలు పడుచున్న మన న్యాయపతి సుబ్బారావుపంతులుగారే ఆ కమిషనువారియెదుట నిలిచి యీ యుద్ధమును జయబాదారీలేని యెవరో కొందగు మనుషులను తిడిచే ప్రారంభించబడినదే గాని జనాబుదారీగల యే గౌరవనీయుడును యిందుకు సంబంధించియుండలేదని బాహులు ముగా సాక్ష్యము నిచ్చియున్నారు. ఆసాక్ష్యము శత్రురూపమై నేటికిని ప్రతి ఆంధ్రుని హృదయమును కలసి పుట్టింపుచునేయున్నది. ఆ న్యాయపతి సుబ్బారావు పంతులుగారే యిప్పుడు పటిమలేని పట్టుదలతో ఆ అండువారిపిధి ఆ వంటి సంధిముమేడ ఆ మెరకపిడులసంపులతో యెదుగు బొదురులులేక విరాజిల్లుచున్న తమ రాజమండలిలోనే కార్యస్థానము కేంద్రస్థానము నుంచుకొనుటకొరకు తమకేంద్రము దారపోసి తమకు గల కార్యములన్నియు పన్నుచున్నారు.

ఇది తమ రాజమండలి హెడ్ క్వార్టర్స్ సెంటరులకు తగియున్నది చెప్పుకొను ప్రజలనాదములు తమరాజమండలి "కల్పరు" నుండరట. నలంప్రాంతములకు ప్రయాణసౌకర్యములేక మూలగా నిన్ను రాజరాజనరేంద్రుని పట్టణమును విద్యుల కాలవాలనుట, హైవేలచారపరాయణులకు పుట్టినిల్లు. ఈమొదలను విశేషాంశములచే తమ ప్రజలను కలవకపరచి యాంధోద్యమము గావించు

చున్నారు. ఆంధ్రదేశముంతయు ఒక రాజమండలియందే యిది యున్నదని వీరిభావము. వీరిదృష్టికి రాజమండలి సాటియైన మరి యొక పట్టణముగా నవచ్చుట లేదుగదా! రాజమండలివారిచే ప్రస్తుత మాచరింపబడుచున్న విధానమే కల్పరు సెంటరు మొక్కసారాత మయినయెడల ఆట్టికల్పరు సెంటరు ఆంధ్రదేశమునకుగాని తదితర దేశములకుగాని వద్దని ఖండితముగా మనివిచేయుచున్నాను. అచ్చట ప్రభుత్వమువారి కళాశాలగలదుగాన హెడ్ క్వార్టర్స్ ను బెజవాడనుండి యెత్తివేసి తమరాజమండలియందే నెలకొల్పడని చెప్పుచున్న వారి మాటలకు మోహపడితిమేని విద్యాసంస్థ తీరని నిరంకుశత్వమును కలగజేసికొన్న వారమగుదుము. దేశసౌఖ్యమును ప్రజలసౌఖ్యమును కొరువా రందరును దేశమధ్యమందున్న బెజవాడ పురమున ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయ కార్యస్థానములను నెలకొల్పిన ఆంధ్రులందరకు అందుపాటై సౌఖ్య పడగలరని వేనోళ్ల చాటుచుండ ఒక్క రాజమండలివారుమాత్రమే అసూయావేశములను వెడలగ్రమ్ముచుండిరి. ఎందులకో వీరికి యేనిగింపు తెలియకున్నది. బెజవాడవారుగాని వారి హితైలుగాని వీరి సెంటరుజోడికి పోయియుండిరా దైవదత్తమున బెజవాడ హెడ్ క్వార్టర్స్ ను తీసివేసి అనంతపురములో నుంచవలయుననియు లేదా విశాఖపట్టణములో గాని రాజమండలిలోగాని నెలకొల్పడని గగ్గోలు పెట్టుచున్నారు. అహ ఏమి వీరి దూరదృష్టి వీరి కరణాంశము అనంతపురమువారియందు వీరికి గలప్రేమ వెల్లివిరిసిబారుచున్నదే. బెజవాడచరిత్ర రాజమండలి చరిత్ర కంటే కొన్ని యుగములు పూర్వచారిత్రమందు ప్రాముఖ్యము నొసగియున్నదని యీరాజమండలి కల్పరు సెంటరు వారికి తెలియకపోవుట మిగుల సంతాపకరము. బెజవాడ యందుగల విద్యాధరపురము సకలవిద్యలకు పీఠస్థానమని చరిత్ర తిలకించిన ఘంటాపథముగ చాటగలదు. శ్రీకాకుళముపై దృష్టి నొక్కసారి ప్రసరింపజేసిన బెజవాడ పురప్రాకారము బయటపడగలదు. ఇంత యెందులకు? నిజయితపఃఫలమై విజయేశ్వరాలయముచే వపిత్రమై మేటిగ ప్రకాశించు యింద్రకీలపరవశమే యీ పుర ప్రాకారమును దేశమధ్య మందు ఉన్న తస్యరముతో చాటుచున్నది. ఒక రైల్వే సెంటరు తప్ప బెజవాడలో ఏమున్నదని తప్పుబాటికాటులు వున్నవి.

యమును మరుగుపరచెడివై నిరాధారమైనవై అసూయాగ్రస్త ములై యున్నవని వేరుగా జెప్పకేల? ఏపుట్ట త్రవ్వినను, యేగట్ట త్రవ్వినను కనుపడెడి ప్రాచీనవస్తువులతో సకల నూతనవికాసములతో దినదిన ప్రవర్ధమానముగా పలు శోభల నొందుచుండెడి పురము హెడ్ క్వార్టర్స్ ను తగియుండలేదని పలుకు స్వార్థపరులు ఉండిన సుదురుగాక. తమయందు తమకు విశ్వాసము గలవారెల్లరును యీవిషయము కాదనబాలరని నాతలంపు. రాజమండలివారు తమ యభివృద్ధి కొరకు పాటుపడవచ్చునగాని పరులయభివృద్ధియన్న యింత అసహన మెందులకు? కల్పరు సెంటరువారికిని, బెజవాడవారికిని గల భేద మిదియేగదా:

ఆంధ్రసోదరులారా! చదువుకొనునది ఆంధ్రదేశముందలి పన్నెండుజిల్లాల విద్యార్థులుగాని యే ఒక రెండుజిల్లాలవారును గాదు. తస్యక బెజవాడయందు ఒక సెంటరు ఉండితీరవలయుననుట నిర్వివాదాంశము. కాలేజీ లేదనునెవమున బెజవాడ సెంటరుకు తగియుండలేదన్నచో తాడుచాలక బావి పూడ్చిన చందమగును కాన బెజవాడలో యివివరకే స్థాపితమై పనిచేయుచున్న హెడ్ క్వార్టర్స్ ను అట్లేయించి ప్రజాసౌఖ్యదూరులగువారి నాతలు మాటలు పెడచెవినిబెట్టి దేశకళ్యాణమును తలపోసి లక్ష్యస్పష్టితో యీశ్వరుని ధ్యానించి బెజవాడయందు కూడా ఒక సెంటరును స్థాపింపజేయుటకు ఆంధ్రులందరును యే భవించుటకు కొరుచున్నాను. మాచినంతనే శుభప్రదమైనచూపులతో మంగళశోభణముల మధ్యనిలిచి ఆశీర్వాదించి తనలోనికి ఆకర్షించుకొనుచున్న బెజవాడపురస్థితి భవమునకు భంగమెవరు గలిగించువారు? ఈవిశ్వవిద్యాలయవిషయమందే ఏకీభవింపక తటాదుచుండినయెడల ముందు రాబోవు సంస్కరణములకు అటంకముకాగా ఆంధ్రలోకమునకు తీరని కళంకము అపాదించినవారగుదురు.

కుప్పా శ్రీరామశర్మ,
అంతవరం-తెనాలి తాలూకా.

లక్ష్మి: సెప్టెంబరు 17:—ప్రాహ్లాద శోరగ్రామమున ఒకబందిపోటుదొంగతనముజరిగెను. దొంగలు ఒకధనికుని ఇంటిలోజొరబడి నిలువగల ఆభరణములను ధనమును ఆపహరించిరి. ఒకస్త్రీచెవిలోనున్న కమ్మలను బలవంతముగా లాగుటచే చెవులుతెగెను.

(ఆ. 1 వె)

గంజాంనుండల ప్రథమాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షకోపన్యాసము
అనుదాలవలస (గంజాం జిల్లా)

గంజాం నుండల లాంధ్రాయుర్వేద ప్రతినిధులారా!

ఆయుర్వేదమును ప్రేమించు సజ్జనులారా!

ఈ గంజాంనుండల ప్రథమాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనాధివేళము నలంకరించుచున్న మీ యందరియొక్క దర్శన లాభమున, మాకు గలిగెడు సంతోషమునకు బరిమితలేదు. ఆహ్వానసంఘపక్షమున మీకందరకును స్వాగతమిచ్చు భాగ్యము నాకు గలిగినందుకు నేనంతయు సంతసించుచున్నవాడను.

మన భరతదేశము సర్వవిద్యల కాటవట్టినది సంగతి యిదివరకు మీ కెల్లరకును తెలిసిన విషయమే. అట్టితరీ ఆధర్వణ వేదముయొక్క అంగముగు మనఆయుర్వేదమాత యెట్టిగౌరవమైన పదవినుండెడిదో తామే యూహించుడు. మన మాతయొక్క గౌరవస్థితికి మన చరక సుశ్రుతములే సాక్షిభూతములు.

వైద్య సోదరులారా!

మధ్యభారతమునకు జేరిన క్రిందింతమైన ధారానగరముయొక్క యేలికయగు శ్రీ భోజమహారాజు వారొకప్పుడు వ్యాధిచే బీడితులగుచు ఉత్పత్తి లక్షణములు తెలియకయే దినదినమున కస్వస్థతాపస్థు బొందుచుండిరి. ఇట్టితరీ కొంతకాలమునకు చరకాది సంహితలను విశేషముగ గురువులవద్ద నభ్యసించిన మహాత్ములగు వైద్యులగు బోజించి వ్యాధి కపాలోద్భవమునిగ్గురించి మహారాజును మోహూర్ధముచే(క్లొరొఫారం) బహిష్కాసమును బాపి కల్యణతంత్ర నైపుణ్యముచే కపాలమును రెండుగ విడదీసి పరిక్షించి దానియందలి మెదడును జూచి రోగ కారణమును శుద్ధపరచి తుతస్థానములను శోధనక్రియలచే శుభపరచి స్వృతిని గలిగించె డోషధులను బ్రయోగించి మహారాజులను రోగ విముక్తులుగ జేసినటుల భోజప్రబుధమునం జెప్పబడి యున్నది.

మరి యుచ్చేత్యకర్మవిషయమెట్లు సుశ్రుతులు జెప్పియుండిరో వింటిరా? కనుబొములు, కపాలములు, దంతములు, బాహుములములు, ఉదరము, ఊరుసంఘలు, పిల్లయందు అడ్డుగాను, హస్తములయందు పాదములయందు గండ్రముగాను గుదము మేధ్రము అగ్రచంద్రాకృతిగాను ఛేదనాపరమున ఇట్లు ఛేదించవలెనని చెప్పియుండిరి. ఇతియెకాదు. మృతగర్భ ఛేదన విషయమై మిక్కిలి నైపుణ్యముగా చెప్పబడి యున్నది. మన ఆర్యులుగూడ ఛేద్యకర్మను విశేష నేర్పుగ జేసెడివారు.

ఇంకొక చిన్నవిషయము

పురికోను యనెడు జంతువుయొక్క దప్తమున బుద్ధిమంతుడగు వైద్యుడు వృద్ధిపత్రమునే సంజ్ఞగల ఆయుధము చేతనే ఆకాటును ఛేదించి దానియం దౌషధ ముంచవలయుననియు గూడ సుశ్రుతముయొక్క కల్పవృక్షమును చెప్పబడియున్నది. గీనాడు మనవైద్య పితామహులు శస్త్రమును వివరించుచో ఆనాటిలగాయతు మనమిట్టి విషయములను బోత్తిగా మరచితిమి. శస్త్రసాధనమున విశేష నిపుణత్యమును బొందుచుండిన అంగరాధరులు, ఈచికిత్సయం దంతగా పాట్లానినట్లు కాన్పించదు. రోగివిషయ మట్లుండనిండు. ఓషధులయం దెంత పరిశ్రమ కలిగియుండిరో జూడుడు. ప్రథమ గర్భముయొక్క నాల్గవమాసము ౪౦౦ మర్రి చిగుళ్లను దెచ్చి నైపుణ్యముతో నునిచి స్త్రీయొక్క దక్షిణ నాళికారంధ్ర మందారసమును పిండిన గర్భస్థ శిశువు పురుషుడుగ జన్మించు చున్నవాడు. ఇట్టి మహాత్ముల మూలకలను ఓషధులను వేసవేలుగ గుర్తించియుండిరి.

శస్త్రచికిత్సయందు మన శాస్త్రము ననుసరించి వైద్య పితామహులు ఆరోగరాజు రాజ్యము జేయువరకు మిక్కిలి ప్రజ్ఞావంతులై గౌరవమును బొందుచుండెడివారు తాజాగరి రాజ్యాంగ కాసనములలో బ్రాహ్మణులు శస్త్రచికిత్స జేయ గూడదనెను కాసనములలో బెట్టిరి. తదాది మనకు మన శాస్త్రమునకు ఓడదశ ప్రారంభమైనది.

ఇటీవల గొంత కాలమునకు మనగ్రంథముల పరరాజులచే వారీదేశములకు గొంపోవడి వారి స్వకీయభాషలలోనికి మార్చబడి తద్ద్రంధముల కృషివలన వారి దేశములయందు చికిత్స మొదలిడిరి.

వారి శేషభాషలను జూచి మనరాజులు మన ఆయుర్వేదమును మనలకు బోషించుట మరచిరి. తదాది మనముకూడా

క్రమేణ శాస్త్రవిహీనులమై అన్నిచికిత్సలను నానాటికి మరచుచు కించితు కాయచికిత్సను మాత్రము జేయుచుంటిమి. ఇట్టిదశ మనఆయుర్వేదమునకు దాదాపు నూరుసంవత్సరముల నుండి ప్రారంభించి కృష్ణపక్షపు చంద్రునివలె నానాటికి కళ్లు తగ్గుచు మనవైద్యమాత అధోగతి పాలుబడినది. ఇట్టి మనమాతయొక్క దీనత్యమును యిరువది సంవత్సరముల క్రితమున నుపుత్రులగు పండిత గోపాలాచార్యులవారు మొదలుగాగల వైద్య మహాశయులు జూచి మిక్కిలిపాటుపడి దీనియందలి ఉత్కృష్టతను రాజులకు నిరూపింపజేసి వారియొక్క సానుభూతిని బడసి నేటి ప్రభుత్వమువారికిని దీనియందలి రుచి ప్రట్టించిరి. ప్రభుత్వము వారుగూడ ఆయుర్వేద కళాశాలలను పెట్టించి విద్యను గరువుచున్నారు.

మన ఆర్యులు విశేషజ్ఞానము గలిగి మిక్కిలి నేర్పుతో, ఆయుర్వేదమును పండితులగు గురువులనొద్ద నభ్యసించెడివారు.

ఆనాటి గురువులయొక్క లక్షణము లిట్లుండెడివి

శ్లో|| తత్వాధిగత శాస్త్రాధోఽదృష్టకర్మ సమాచరేత్|
లఘుహస్తశ్చుచి శూరః సజ్జోపస్కర భేషజః|
ప్రత్యుత్పన్న మతిర్ధీమాన్ వ్యవసాయా విశారదః|
సత్కథర్మ పరోయశ్చ సభిషక్ పాద ఉద్యతే||

ఈలాటి గురువునొద్ద అన్వయాదిగుణములుగల శిష్యులు కామాదులనువిడచి అగ్ని సాక్షిగా అధ్యయనములు చేయుచున్నామని ప్రామాణ్యములు చేసెడి వారట. అన్వయాది గుణములన, అన్వయశబ్దము, శీల, శౌచ, శౌర్య, ఆచార్య, విషయ, శక్తి, బల, మేధ, ధృతి, స్మృతి, యిట్టి ఆచారములను మన మాలోచింప, యిప్పటి కాలముకంటె అప్పటి కాలమందలి విద్యాభ్యాసము మిక్కిలి కట్టుబాటులో నున్నటుల మన మూహించ దగినది.

మన మెప్పుడు మహాంధకారమును విడిచి పూర్వవారవర్తల మగుదుమో అప్పుడు ఆయుర్వేదము పూర్వపునున్నతస్థితిని బొందగలదు గనుక

గంజాం నుండల ప్రతినిధు లగు వైద్యసోదరులారా, మన మందరను అనూయభావమును, స్వోత్కర్ష, కృత్రిమ స్వభావమును విడచి సంఘీభావము నవలంబించి, మన జిల్లాయందలి ఓడదశయందుండెడి ఆయుర్వేదవిషయమై శాస్త్రజ్ఞానము గలవార మగుచు పాటుబడినచో మన ఆయుర్వేద మాతకు, సుగుణవంతులగు పుత్రులమై మాతయొక్క తొల్లిటి గౌరవమును సంపాదించ గలుగుదుము గాక యని క్రిమద్ధన్వంతిరిని బ్రార్థించుచు, నింతటితో విరమించుచున్నాను.

యింగెలిగె. వెంకటేశ్వరరామదాసు

మొఖాసాదారు

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు, అనుదాలవలస

ఓషధీ ప్రసానము

రాజమండ్రిలో తెలుగువైద్యుల సమావేశము

ఈనెల 15 వ తారీఖున మునిసిపల్ ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిలో మ. రా. రా. శ్రీ బాపనయ్యగారి ఆధ్యక్షతక్రింద ఒక గొప్పసభను గావించిరి. అనేకమంది విచ్చేసియుండిరి.

ఈ గ్రామమున జరుగబోవు మూలికాప్రసానమునకు యీక్రింద వుదహరింపబడినవారిని యెన్నుకొనిరి.

1. అధ్యక్షులు—చావలి రామమూర్తి శాస్త్రిగారు.
2. ఉపాధ్యక్షులు—బెజవాడ వెంకటస్వామిగారు.
3. జాయింటు కెక్రిటరీలు—పొన్నాడ వెంకటాద్రిగారు.
4. జాయింటు కెక్రిటరీలు—పోడూరి జానికెరామారావుగారు.
5. ప్రేజరరు—పొన్నాడ భాస్కరంగారు.
6. మూలికలకు యెన్నుకొనుటకు యితరులు అయిదుగురు.

(ఒకవిలేఖరి)

వికమత్యమహాసభ

సింహ, సెప్టెంబరు 18:—వికమత్య మహాసభవారు గోపధనుగరించియు, మసీదులు ఎదులు మేళములను వాయించువిషయమున ౧౦౦౦౦ మూడుదినములు చర్చనలిపిరి. కాని ఎట్టినిర్ణయము జరుగలేదు. రెండుసంఘములవారికి అనుకూలముగ నూచనలను గావించుటకై ఉపసంఘ మేర్పరపబడెను. ఉపసంఘమువారి నేడెదికపై రేపు చర్చజరుగును. (ఆ. ప్రె.)

నాగపూరు కొట్లాటలఫలితము

22 మరణించుట

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 19:—ఇ. ౩౮౮ జరిగిన హిందూ మహమ్మదీయ కొట్లాటలవలన 22 గురు మరణించిరి. అందులో 7 గురు హిందువులు, 15 గురు మహమ్మదీయులు. అందులో 5 గురు హిందువులు, తుపాకిగుడ్డలవలన మరణించిరి. మరి 21 నందికి తుపాకిగాయములు తగిలెను. మేయోవైద్యశాలలో 164 గురు వ్రాణితులు దీసికొనబడిరి. అందులో 83 గురు మహమ్మదీయులు, శనివారము సాయంత్రమువరకు 58 హిందువులు 4 మహమ్మదీయులు అరెస్టుకాబడిరి. 58 హిందువులలో 1౧ గురు పైన 147 సెక్సుక్రిందను మిగిలినవారి కెన 302, 426, 307, 148 సెక్సుక్రిందను నేరము లాలోపింపబడెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

ప్రభుత్వప్రకటనను ఖండించుట

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 19:—హిందూమహమ్మదీయ కొట్లాటలగురించి ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన, చాల లోపభూయిష్టముగ నున్నదని ఖండించుచు, “మహారాష్ట్ర” పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది. ప్రభుత్వప్రకటనయందు చాల త్రవముగు లోపములుగలవు సెప్టెంబరు 5 వ తేదీ తెల్లవారు ధామ, మహమ్మదీయులు ఆకస్మాత్తుగా బిల్లుపనివాండ్రపైబడి, ఇష్టమువచ్చినట్లు చావగొట్టిరి. ఆరోజుమధ్యాహ్నము తిరిగి ౧౨లా జరుగుటకు మూలకారణమిది. ప్రభుత్వమువారి మూలకారణమును మాత్రము తమప్రకటనలో నుదహరింపక ఎదలివేసిరి. ఆయుధయమున, మహమ్మదీయులు కార్మికులపై నట్లు దౌర్జన్య మొనర్చి యుండని యెడల, ఆయుధాస్త్రము తిరిగికొట్టాలజరిగియుండెడిదిగాదు. అంతయుగాక, బెంగాలీ పంజాబునసీయ వద్ద కార్మికులపై తుపాకులు కాల్చుటకు కారణమును తెలపలేదు అచ్చట హిందూస్త్రీలు అవమానపరపబడుచుండగా హిందూకార్మికులు వారిని తీయటకు వెళ్లగా, వారిపై తుపాకుల ప్రేల్చిరి. ఒక్క వసీ నుండియేగాక, మరిరెండు ప్రదేశములనుండిగూడ తుపాకులు ప్రేల్చబడెను. వారు మొత్తము 80 గుండ్లనెనను ప్రేల్చియుందురు. వాని వలన ముగ్గురు మరణించిరి. 18 గురు గాయములు తగిలెను. ఆక్కడనున్న మేజిస్ట్రేటు, మసీదునున్నవారి నందరను అరెస్టుజేసి, చుట్టప్రక్కలనున్న మహమ్మదీయగృహముల నన్నిటిని సోదాజూడలెసినది. కాని అటులజేయుటకుమారు శక్తమన్నైలును ఆపి ఆమసీదులోని మహమ్మదీయులందరిని అరెస్టులో పెట్టి మరక్కడకో పంపివేసెను. ఒక్కరినిమాత్ర మరెస్టుచేసెను ఈకలహములం దెక్కడను హిందువులు మొదట దౌర్జన్యమునకు గడగలేదు. (ప్రీ ప్రెస్)

సి. వి. డి. కాన్స్టేబులు పై దౌర్జన్యము

ధిల్లీ, సెప్టెంబరు 19:—రాధాకృష్ణన్ అను సి. వి. డి పోలీసు కాన్స్టేబులు నిన్న సాయంత్రము చేరీబజారుకుండా నెట్లయండగా, ఒకమనిషి వెనుకగంజావచ్చి ఇరువకడ్డీతో బాదబొడగెను. అత్యుచిత రాధాకృష్ణన్ సాయుధుని పడిపోయెను. అతనిని వెంటనే సమీపముననున్న వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి. నేరగుడు వెంటనే అరెస్టుచేయబడెను. అతడు ప్రశ్నలకు జవాబుచెప్పకుండ, పిచ్చివానివలె ప్రవర్తించుచున్నాడు. (ప్రీ ప్రెసు)

ఒకసారి పరీక్షించుడు!!

మీ అంగసాష్టవముల

వృద్ధిపరచుకొనుడు!!

మీ కోమలదేహముల కాటిపాలు చేయకుడు.

గుణములేదని గుజువు చేయువానికి

యాబదిరూపాయలు గుహుమాన మొసంగబడును.

జమీందారులచేతను పక్షిచేతను వైద్యులచేతను పండిత లందరచేతను కొనియోడబడియున్నది. మాచే తయారుచేయబడు ఆక్ష్మిగంధ రసాయనమును పుచ్చుకొనుడు.

ఇది థారుక్షీణము, పురుషత్వహానిని నాశనముచేసి బుద్ధి, శక్తి, స్మృతి, సగౌరవ, దారుణశక్తులను, బలపరచును.

వృద్ధులు, యౌవనావస్థలో కనబడు కాంతిని పట్టుకొనును పొందుదురు. నానావిధములైన త్మయ వాతరోగములను తొలగించును వీర్యమును గట్టిపరచును. స్త్రీ సంభోగశక్తిని వృద్ధిపొందించును.

సంజీవిని ఔషధాలయము,

బరంపురం (గంజాంజిల్లా)

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

సం. 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు, విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు :

- 1 శతకముంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వరాది శతకములు 4ది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును) ౧-౮-౦
  - 2 బౌద్ధపురాణము (ద్వంద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళప్రమాత్యకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి గారు వ్రాసిన విపులమగుపీఠిక గలదు. ౨-౮-౦
  - 3 గాంధీమహాత్మ్యము (భక్తి ము కాంక్షను ఆధ్యక్షోపన్యాసము) ౦-౪-౦
  - 4 ములాప (చిన్న విచిత్రకథ): రాయసం వేంకటేశ్వరుడుగారు ౦-౮-౦
  - 5 నీతికథ: ఇది యొక యుత్సాహవనీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్త రెండువేలండ్లకు ముందొక భారతీయు పండితునిచే తీయబడినది. పదపది యనేక భాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తివిగన్నది. అనువాదకులు వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౪-౦
- వెలువడిన గ్రంథములు
- 6 జీవనవిజయగరచరిత్రము: కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. ఏ. శ్రీకృష్ణ దేవరాయ సామ్రాజ్యాధ్యక్షులమగు విద్యానగరము (హంపిశిథిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృతస్థితి క్షయము నును వర్ణితములైవని ౦-౧౦-౦
  - 7 రామరాజచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీహనుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభక్తిగ్రామ్యము, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు సరళముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచించినకృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
  - 8 కీర్తనము (యదుకముల నాటకము) నార్యేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్రహీం నూరి కీర్తనము నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు పోణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. ౧-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

వెలువడినది.

త్వరపడుడు

శతకముంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర, వాణిరవి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు వెక్కు మాత్యకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతక కర్తల చరిత్రయు, రచనమును, విషయమును వివరించు విపులమగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు గూర్చుకొని మేలి కాలికొబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు ౧ ౮ ౦ మాత్రమే. శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,

తపాలాపెట్టె సం 212 రు, చెన్నపురి.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

చి. మల్లాది. 5 ప్రశ్నక భూటాచార్యులు 624 పు. 1-0-0 ప్రశ్నక 0-4-0 అవును ప్రశ్నాచార్యులు వామను తేజనాథుని భక్తిరహస్యతయందును జయము సాధించు "భక్తిరహస్య" చరిత్రక. రు. 2-0-0. వి. పి. బి. 0-4-0. 2598

2. కే. శతకోపాచార్యులు తిరుత్తణి, చిత్రాగూర్లు

శతకోపాచార్యులు 3877

మ. ౧-౦-౦ గాంధీ దైవజ్ఞుని దృఢమైనవి. ౧-౦-౦ మూలము ప్రస్తుతమైన సత్తకులకు ౧-౦-౦ వామను యిష్టబడును. అన్ని పరిచయము, విడిభాగములను కూడ అమ్మబడును. జిల్లా ఏజంట్లకుడ కావలెను.

జి. లింగు కో (లిమిటెడ్)

1110 మూంబైరోడ్డు, మద్రాసు

శ్రీ కృష్ణభారతము

ప్రొ. భీష్మపర్వములు గల వాల్మీకీసంపుటము 624 రామభక్తిపులుగుల మహాగ్రంథము. విశ్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. ఇది మూలానుసారముగా సులభమైనది. దెనిగింపబడినది. తిక్కనభారతములో లేని అనేకకవితలును కొన్ని విభగవద్గీతలపైయు ఇందు జేరినవి ఆశ్వాసముగా వ్రాయబడినవి. తిక్కన సంపుటముకంటె ఇది భక్తింపు మౌఖ్యమున్నది. మంచి నున్నచేత కాగితము క్యాల్కో బయిండు రు. 8-8-0 మాత్రము

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, రాజమండ్రి, ఆంధ్రప్రదేశ్.

WANTED.

3907 Candidates for Telegraphy and Station Master's Courses. Railway Fare Granted. Suitable Boarding and Lodging arrangements. Prospectus on 2 annas Stamp.— Presidency Telegraph College, Royapettah P.O., Madras.

Charm Relief
AMRUTANDAN
Best Indian Pain Balm
AMRUTANDAN
BEST INDIAN PAIN BALM

ప్రాణాయామ పరీక్షతో బంగారు వెండిపతకములు బహుమతులు లిప్యబడును 3768

కడపజిల్లా గడికోట ఆశ్రమవాసులను "జీవ బ్రహ్మ్యో వేదాంతరహస్యము"ను రచించిన గ్రంథకర్తలను నగు శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరులవారిచే "జీవ బ్రహ్మ్యో రాజయోగ సారామృత"మనది నామముతో విశేష ప్రసిద్ధికెక్కిన గ్రంథము ముద్రణయయి 1-6-1927 తేదిన వెలువడి విక్రయమునకు సిద్ధమయియున్నది. ఇదివరలో నెవరూ నయగని అనేక దేవరహస్యములును ఈ గ్రంథములో బట్టబడులుగా వెలిసియున్నవి. ఈ గ్రంథమున 155-వ పుట

శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరులు, గడికోట.

మొదలు 168-వ పుటవరకును, మరియు 584 పుట మొదలు 617-వ పుటవరకును చెప్పియున్న ప్రాణాయామమున గాలవారి లంఘనోపదివి 200 సంఖ్య లెక్కించునగు శ్వాసము నిలప మిక్కిలి సులభమై తో వ్రాయబడియున్నది. పై జెప్పిన పుటలవరకు మాత్రమే చదివి శ్వాసను వదలుట బిల్లులలో ననుభవము కలిగి గ్రంథములో చెప్పియున్న ప్రకారము 200 లు స్వల్ప లెక్కించు వరకు శ్వాస నిలప సాధన (practice) చేయుచు వారలను పరీక్షించుటకుగాను 1927-సం॥ గ్రం సంవత్సరము 26, 27 తేదీలయందు ఉదయము 6 ఘంటలముదబ 10 గంటలవరకును సాయంత్రము 3 గంటలముదబ 7 గంటలవరకును పశ్చిమగోదావరి జిల్లా కలెక్టు కొనుహిలలో ప్రాణాయామపరీక్ష జరుపబడును ఈ గ్రంథమును చదివి పరీక్షకు రాదలచుచున్నవారు దరఖాస్తుతో రు. 1-4 0 గ్రం విధివానాకు 1-7-1927 మొదలు 30-11-27 తేదీవరకు పంపుకొనవలెను. 100 దరఖాస్తులు చేసిన వో పరీక్షింపబడును లేనివో వారి డబ్బు పంపివేయబడును. దరఖాస్తుదారులను పరీక్షించుటకుగాను ఈ గ్రంథకర్తయగు యోగీశ్వరులవారిని ఆగ్రాసాధిపతిగా ఏర్పరచబడినది. పరీక్షయందు కృతార్థులయినవారికి యోగ్యతాపత్రమును అందు డబ్బువారికి బంగారు పతకమును తియవారికి యిద్దరికి చెండి తిరములును నొసంగ బడును. యోగ్యతాపత్రమును పొందిన వారు అందరికిని యోగాభ్యాసము సాధింపవలెను.

రు. 1-4-0 తో సహా దరఖాస్తు పంపు విధిసము: — జొన్న-గడ్డ వెంకటేశాస్త్రి, ఆనంధినివాస్, తిలవతు, శ్రీనిగోదావరి గ్రంథము విలయావారు పిల్లలమున నీరు గుచ్చుననమ్ముగాని పి. పి. మూలముగా పంపబడు. పి. పి. గా తిసుకొనగోరువారు క్రింది విధానము నకు వాసి తెప్పించుకోవచ్చును. వి. పి. ఖచ్చులు ప్రశ్నకోము. జీవబ్రహ్మ్యో రాజయోగ సారామృతము 1040 పుటలును 45 పలుములును గలది. రు. 4-4-0

The Secret of Vedanta 1st. Part. Sole & God 2/3 శ్రీ సచ్చిదానందకేశవయ్య, పెరంబూర్ వారక్క, మద్రాసు. (1146 146)